

Tęcza

ŻYTOMIERSZCZYZNY

ŚWIATOWE DNI MŁODZIEŻY 2016 KRAKÓW

Na zdjęciu grupa z Żytomierszczyzny

Hymn Światowych Dni Młodzieży Kraków 2016

Błogosławieni miłosierni

1. Wznoszę swe oczy ku górom, skąd
Przyjdzie mi pomoc;
Pomoc od Pana, wszak Bogiem On
Miłosiernym jest!

2. Kiedy zbłądzimy, sam szuka nas,
By w swe ramiona wziąć,
Rany uleczyć Krwią swoich ran,
Nowe życie tchnąć!
Błogosławieni miłosierni,
albowiem oni miłosierdzia dostąpią!

3. Gdyby nam Pan nie odpuścił win,
Któż ostać by się mógł?
Lecz On przebacza, przeto i my
Czyńmy jak nasz Bóg!

4. Pan Syna Krwią zmazał wszelki dług,
Syn z grobu żywy wstał;
„Panem jest Jezus” – mówi w nas Duch.
Niech to widzi świat!

[BRIDGE]

Więc odrzuć lęk i wiernym bądź,
Swe troski w Panu złoś
I ufaj, bo zmarłychwstał i wciąż
Żyje Pan, Twój Bóg!

Hymn rozpoczynają słowa Psalmu 121 (120), który wlewa w nasze serca pokój i pewność, że miłosierny Pan czuwa nad nami i dopełni danej nam obietnicy towarzyszenia człowiekowi „teraz i po wszystkie czasy”. Już w pierwszej zwrotce – pośrodku cytatu ze Starego Testamentu – Bóg określony jest mianem miłosiernego.

W drugiej zwrotce znajdujemy odniesienia do przypowieści o zagubionej owcy z Ewangelii św. Łukasza (15,1-7), która wlewa nadzieję w niestrudzone próby Boga odzyskania człowieka ku pełnemu Życiu. Jezus zapewnia w przypowieści o

Harcerze z Anglii śpiewają w Miasteczku Namiotowym podczas ŚDM w Krakowie

wielkiej radości, jaka panuje w niebie z powodu nawrócenia się każdego grzesznika. Poprzez swoją śmierć na krzyżu dał nam dostęp do nowego życia – wpisał ludzkość w odwieczny plan zbawienia, dzięki wylanej za nas Świętej Krwi.

Refren hymnu to słowa piątego błogosławieństwa z Kazania na Górze z Ewangelii św. Mateusza (Mt 5,3-10): „Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią”. To zarazem przesłanie Światowych Dni Młodzieży w Krakowie – miście orędzia miłosierdzia św. Faustyny Kowalskiej.

Trzecia zwrotka to parafraza słów Psalmu 130 De profundis: „Jeśli zachowasz pamięć o grzechach, Panie, / Panie, kóż się ostoi? / Ale Ty udzielasz przeba-

czenia, / aby Ci służyło z bojaźnią”. Postawa Boga w stosunku do nas jest naszą inspiracją do przyjęcia postawy miłosierdzia w relacjach z innymi ludźmi.

Kolejna zwrotka oddaje sens ważnych punktów kerygmatu (czyli zbioru podstawowych prawd Ewangelii), które odnoszą się do naszego odkupienia w Chrystusie ukrzyżowanym, pogrzebanym i zmarłychwstałym oraz do przyjęcia przez wiarę Jezusa Chrystusa jako osobistego Pana i Zbawiciela.

Bridge hymnu jest zachętą do życia nadzieją i ufnością, które płyną ze zmarłychwstania Jezusa Chrystusa.

www.krakow2016.com

AKTUALNOŚCI

..... 2

WYDARZENIE

Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią
 Блаженні милосердні, бо вони помилювані будуть 3

WYBITNI POLACY

Geniusz, który wcielił w siebie ducha narodu
 Геній, що втілив у собі дух народу 6

OŚWIATA

Czytanie to najpiękniejsza zabawa
 Читання – найкраща розвага 8

Konferencja „Śladami Konrada”
 Конференція „Слідами Конрада” 10

Mohortowskie Kresy – czasy i ludzie wieków minionych
 Могортівські Креси – часи та люди минулих віків 12

Wizyta nauczycieli z Kresów
 Візит вчителів з Кресів 14

Międzyreligijne Seminarium Młodzieży ARKA 2016
 Міжрелігійний молодіжний семінар КОВЧЕГ-2016 16

Razem, a nie każdy z osobna
 Разом, а не кожен сам для себе 18

SPORT

Mistrzowie zapomniani
 Забуті чемпіони 20

KULTURA

Ogólnoukraiński Festiwal Ukraina Arystokratyczna
 Всеукраїнський фестиваль «Аристократична Україна» 22

Koncert Polaków z Żytomierza
 na Rynku Głównym w Krakowie
 Концерт Житомирян на Головній Площі в Кракові 24

ZWIEDZAMY POLSKĘ

Moje Lato z Polską
 Моє Літо з Польщею 28

Poznajemy Kraków
 Знайомство з Краковом 30

X Polonijne Spotkania z Historią Najnowszą
 X Полонійні зустрічі з новітньою історією 31

POLSKIE TRADYCJE

Dożynki w Polsce – dawniej i dziś
 Дожинки в Польщі – колись і зараз 32

Tęcza Żytomierszczyzny
kwartalnik mniejszości polskiej

Założyciel i wydawca

Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie

Kolegium Redakcyjne

mgr Wiktoria Laskowska-Szczur (redaktor naczelna)

mgr Jana Laskowska (redaktor)

ks. dk. dr Jacek Pawłowicz

ks. mgr lic. Jarosław Giżycki

prof. Wołodmyr Jerszow

dr Iryna Kopoć

mgr Olena Staniszevska

Aleksiej Salej (grafik)

Zdjęcia z archiwum Żytomierskiego Obwodowego ZPU

Redakcja

ul. Teatralna 17/20, gab. 109-111

10014, Żytomierz, Ukraina

tel. +38 (097) 199 83 08**e-mail: zpuzytomierz@mail.ru****www.zozpu.zhitomir.net****Druk** PP Melnik S. O., Żytomierz, ul. Puszkirńska, 63**Nakład** 1000 szt.

Redakcja nie utożsamia się z poglądami autorów nadesłanych materiałów

Веселка Житомирщини
квартальник польської меншини

Засновник і видавець

Житомирська обласна Спілка поляків України

Редакційна колегія

Вікторія Ляковська-Щур (головний редактор)

Яна Ляковська (редактор)

кс. dk. Яцек Павлович

кс. Ярослав Гіжицький

Володимир Ершов

Ірина Копоть

Олена Станішевська

Олексій Салей (верстка)

Фотографії з архіву Житомирської обласної СПУ

Редакція

вул. Театральна 17/20, каб. 109-111

10014, м. Житомир, Україна

tel. +38 (097) 199 83 08**e-mail: zpuzytomierz@mail.ru****www.zozpu.zhitomir.net****Друк** ПП Мельник С. О., м. Житомир, вул. Пушкінська, 63**Тираж** 1000 прим.

Редакція може не поділяти думки авторів матеріалів

Już od kilku lat na Dolnym Śląsku odbywa się akcja ratowania polskich cmentarzy niszczących za wschodnią granicą zatytułowana „Mogiłę pradziada ocal od zapomnienia”.

Grupa gimnazjalistów z Chełmska Śląskiego i Lubawki włączyła się w prace przy porządkowaniu zrujnowanych polskich nekropolii. Dzięki inicjatywie nauczyciela historii Pawła Kasprzyka 2-12 lipca wolontariusze przyjechali do Żytomierza. Uczniów powitała prezes Żytomierskiego Obwodowego ZPU Wiktoria Laskowska-Szczur, która oprowadziła gości po polskim cmentarzu. Znajdują się tu mogiły m.in. Juliusza Zarębskiego – wybitnego polskiego kompozytora, krewnych Stanisława Moniuszki i Józefa Ignacego Kraszewskiego. Pani Prezes zaznajomiła uczniów z historią rodziny Ignacego J. Paderewskiego. 5 lipca do Żytomierza przyjechali ważni goście m.in.: marszałek województwa dolnośląskiego (Polska) Tadeusz Samborski, dolnośląski kurator oświaty Roman Kowalczyk oraz konsul RP w Winnicy Tomasz Olejniczak i telewizja TVP Wrocław z redaktor Grażyną Orłowską-Sondej. Przybyła również młodzież pochodzenia polskiego.

Akcja realizowana jest przez TVP Wrocław Studio Wschód w ścisłej współpracy z Beą Pawłowicz z Dolnośląskiego Kuratorium Oświaty.

5 lipca odbyło się oficjalne spotkanie gubernatora żytomierskiej obwodowej administracji państwowej Sergieja Maszkowskiego z delegacją województwa dolnośląskiego. W spotkaniu wzięli udział: konsul generalny RP w Winnicy Tomasz Olejniczak, mer Żytomierza Siergiej Suhomlyn, pierwszy zastępca przewodniczącego Rady Obwodowej Wołodymyr Szyrma, zastępca przewodniczącego Żytomierskiej Obwodowej Administracji Państwowej Jarosław Lahuta, zastępca mera Matwiej Hrenow, prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur, kierownicy wydziałów administracji państwowej. Podczas spotkania omówiono możliwości współpracy Żytomierszczyzny z Dolnym Śląskiem.

Uczestnicy szukali możliwości intensyfikacji dwustronnego dialogu politycznego i współpracy w dziedzinie edukacji i kultury. Osiągnęli porozumienie w sprawie wymiany uczniów, studentów i nauczycieli na rzecz poprawy poziomu edukacji.

Żytomierz stał się oficjalnie partnerskim miastem Bytomia. Umowę o współpracy podpisali 9 września Siergiej Suhomlyn, mer Żytomierza, i Damian Bartyła, prezydent Bytomia.

Bytom od kilku lat utrzymuje kontakty z Żytomierzem przede wszystkim na

Umowę o współpracy między miastami podpisali 9 września Siergiej Suhomlyn, mer Żytomierza, i Damian Bartyła, prezydent Bytomia
Угоду про співпрацю між містами підписали 9 вересня Сергій Сухомлін, мер Житомира, і Даміан Бартила, президент Битома

niwie oświatowo-kulturalnej. Przedstawiciele szkół i organizacji pozarządowych biorą udział m.in. w Dniach Kultury Polskiej w Żytomierzu, artyści z ukraińskiego miasta prezentują swój dorobek podczas imprez w Bytomiu. W październiku 2012 roku prezydent Damian Bartyła otrzymał w darze od Polonii Żytomierskiej bochen chleba, którym witano delegację województwa śląskiego na uroczystości otwarcia Centrum Polskiego w Żytomierzu. W 2013 roku wiceprezydent Bytomia brał też udział w obchodach 1129. rocznicy powstania Żytomierza.

Damian Bartyła podkreślił, że umowa jest zawierana w czasie trudnym dla narodu ukraińskiego. Podziękował za owocną współpracę Wiktorii Laskowskiej-Szczur i Zygmunta Wilkowi za wieloletnią pracę na rzecz dobrosąsiedzkich stosunków.

Żytomierz jest drugim po Drohobyczu ukraińskim miastem partnerskim Bytomia. Dodać należy, że Żytomierz także podpisał w 2013 roku umowę o współpracy z Płockiem.

W dniach 23-25 września w Olewsku odbył się IX Festiwal Kultury Polskiej „Słoneczne melodie”.

Impreza rozpoczęła się 23 września od konkursu poezji polskiej. Konkurs rejonowy został zorganizowany w Olewskiej Szkole Muzycznej. 26 jego uczestników czytało utwory polskich poetów w języku ukraińskim i polskim. Zwycięscy konkursu

zostali nagrodzeni dyplomami i upominkami, wszyscy pozostali otrzymali dyplomy z podziękowaniem i słodczyce.

Podczas konkursu obecni wysłuchali koncertu utworów kompozytorów polskich. Koncert został przygotowany przez nauczycieli i uczniów szkoły muzycznej.

24 września w Olewskim Rejonowym Domu Kultury odbył się koncert galowy z udziałem chóru „Tryl” (Toszek, Polska), zespołu Podolski Kwiat (Koziatyn, obwód winnicki), dziecięcego zespołu Kolorowe Ptaszki (Chorosów, obwód żytomierski), choreograficznego Koroliski z Żytomierza, solistów z Jemilczyna, zespołu wokalnego Lileja, dziecięcego zespołu wokalnego Jaskółeczka z Olewska oraz uczniów i nauczycieli olewskich szkół.

25 września w kościele Podwyższenia Krzyża Świętego została odprawiona Msza święta. po której chór Tryl z partnerskiego miasta Toszek i miejscowe zespoły artystyczne wykonały „Uroczystą nowennę Matki Bożej Toszeckiej”.

Organizatorami Festiwalu były Olewski Rejonowy Oddział Związku Polaków Ukrainy, Olewska Rada Miasta, Olewska Rejonowa Administracja Państwowa, Olewska Rada Rejonowa, Żytomierski Obwodowy Związek Polaków Ukrainy przy wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Winnicy.

Papież Franciszek wita młodzież w Krakowie
Папа Франциск вітає молодь у Кракові

Światowe Dni Młodzieży, Kraków 2016

Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią

Młodzież z Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie z Żytomierza, Berdyczowa, Korostenia, Olewska (łącznie 33 osoby) wzięła udział w Światowych Dniach Młodzieży w Krakowie.

Krakowskie ulice były różnokolorowe, bowiem na każdej można było spotkać pielgrzymów ze wszystkich stron świata. W Krakowie panowała atmosfera radości i ciepła, przyjaźni i entuzjazmu, uśmiechu i młodzieńczego zapału, również zabawy z tańcem i śpiewami. Naszą grupę witano gorącymi brawami, a młodzież odpowiadała na nie. Mając dookoła siebie szczęśliwych ludzi, sam zaczynasz się tak czuć. Muzyka brzmiała nawet podczas deszczu, polskie restauracje oferowały tradycyjne dania. Wojsko Polskie wydawało chleb ze smalcem i kiszonym ogórkiem.

Program Światowych Dni Młodzieży obejmował spotkania młodych ludzi z Ojcem Świętym Franciszkiem oraz to-

warzyszące im imprezy o charakterze duchowym i kulturalnym: nabożeństwa, katechezy, spotkania ze znanymi wspólnotami i ruchami religijnymi działającymi na całym świecie oraz koncerty, przedstawienia, wycieczki po Krakowie. Podczas mszy świętej młodzież modliła się w intencji „pokoju dla naszego niespokojnego świata” oraz o pokój na naszej ukraińskiej ziemi. Walentyna Koleśnik z Berdyczowa wspominała spotkanie młodych w 1991 roku w Częstochowie, kiedy to wyjeżdżali na Światowe Dni Młodzieży jeszcze ze Związku Sowieckiego, a wracali już na Ukrainę.

Pielgrzymi z Żytomierszczyzny mieszkali w Centrum Macierz Polonii w Woli Wileńskiej, do którego zaprosiło ich Stowarzyszenie Oświaty i Kultury Polskiej w Krakowie. Przebywali tam razem z grupami z Białorusi (Mińsk), Ukrainy (Dolina i Romanów), harcerzami z Anglii, pielgrzymami z Włoch, wolontariuszami z Polski (łącznie 6500 osób). Młodzież z Żytomie-

rza pomagała wolontariuszom w pakowaniu plecaków dla pielgrzymów. Wspólna praca jednoczy i pomaga bliżej poznać się nawzajem.

Żytomierską grupę odwiedził sekretarz stanu Jan Dziędziczak. Minister interesował się warunkami zamieszkania i programem pobytu.

Ojciec Święty Franciszek powiedział, że każdy człowiek powinien w swoim życiu pozostawić po sobie ślad. Niewątpliwie papież Franciszek pozostawił w sercach wszystkich przybyłych na SDM taki ślad. Każdy, kto w tych dniach był w Krakowie, z pewnością doświadczył mocy wiary, radości i barwności świata. Pielgrzymom po krakowskim spotkaniu pozostanie to, co przetrwa lata – przyjaźń!

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2016 r.

Wiktoria Laskowska-Szczur

Всесвітні Дні Молоді, Краків 2016

Блаженні милосердні, бо вони помилув

Молодь Житомирської обласної Спільноти поляків України з Житомира, Бердичева, Коростеня, Олевська (всього 33 учасника) взяли участь в Світових Днях Молоді в Кракові.

Вулиці Кракова були різнобарвні, бо на кожній вулиці можна було зустріти паломників з усього світу. У Кракові панувала атмосфера радості й тепла, дружби й ентузіазму, посмішок юнацьких і запалу, а також веселощів з танцями та співом. Нашу групу вітали гучними оплесками, а молодь відповідала на них навзаєм. Маючи навколо себе щасливих людей, сам починаєш себе таким відчувати. Музика звучала навіть під час дощу, польські ресторани пропонували традиційні страви. Польська армія видавала хліб з салом і солоним огірком.

Програма Всесвітніх Днів Молоді включала в себе зустрічі молоді зі Святішим Отцем Франциском і духовні й культурні заходи: літургії, катехези, зустрічі з відомими громадами і релігійними рухами, що діють у всьому світі, концерти, спектаклі, екскурсії Краковом. Під час святої меси, молодь молилася про «мир для нашого неспокійного світу» і про мир на нашій українській землі. Валентина Колесник з Бердичева, згадувала, як досвідчила такої зустрічі в 1991 році в Ченстохові, коли виїжджали на Всесвітні Дні Молоді з Радянського Союзу, а верталися вже в Україну.

Паломники з Житомирщини жили в «Центрі Матір Полонії» у Волі Венцлавській, куди нас запросила Асоціація польської освіти і культури в Кракові. Ми перебували там разом з групами з Білорусі (Мінськ), України (Долина і Романів), зі скаутами з Англії, паломниками з Італії, волонтерами з Польщі (всього 6500 осіб). Наша молодь допомагала добровольцям з пакуванням рюкзаків для паломників. Спільна праця об'єднує і допомагає краще пізнати один одного.

Нас відвідав держсекретар Ян Джеджічак. Міністр цікавився умовами проживання і програмою перебування.

Святий Отець Франциск сказав, що кожна людина повинна в своєму житті залишити після себе слід. Без сумніву, папа Франциск залишив в серцях усіх, хто приїхав до Кракова, такий слід. Той, хто в цей час був у Кракові, безумовно, відчув на собі силу віри, радості і ясності

Każdemu zarejestrowanemu pielgrzymowi przysługuje pakiet pielgrzyma
Кожному зареєстрованому паломнику видали пакунок паломника

Wszyscy witali się nawzajem jak dawni znajomi
Всі вітали один одного як старі знайомі

вості світу. Паломникам після зустрічі в Кракові залишається те, що триватиме роками – дружба!

Проект співфінансований у рамках

опіки за Сенату Республіки Польща над полонією і поляками за кордоном у 2016 році.

Вікторія Лясковська-Щур

ані будуть

Nasza grupa z sekretarzem stanu Janem Dziedziczkim
Наша група з держсекретарем Яном Дзедзичаком

Tematem XXXI Światowych Dni Młodzieży Kraków 2016 są słowa: „Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią” (Mt 5,7). Ojciec Święty Franciszek wybrał na motto piąte z ośmiu błogosławieństw, wypowiedzianych przez Jezusa w Jego Kazaniu na brzegu Jeziora Galilejskiego. Chciał podkreślić wagę słów Chrystusa na temat istoty szczęścia, bo to one są sercem nauczania naszego Pana. Jezus, w swoim pierwszym Kazaniu, zostawił nam osiem wskazówek postaw, przybliżających ludzi do Królestwa Niebieskiego.

Powiązanie miejsca spotkania młodzieży w Krakowie z tematem kolejnego spotkania prowadzi pielgrzymów do Iskry Miłosierdzia, która od czasu objawienia się Jezusa Miłosiernego Św. s. Faustynie, promieniuje z krakowskich Łagiewnik na cały Kościół Powszechny. Kraków jest szeroko znany jako światowe centrum nabożeństwa do Bożego Miłosierdzia – młodzi ludzie, którzy przybędą do Polski, na pewno zechcą odwiedzić miejsce objawień, grób Świętej Faustyny Kowalskiej i sanktuarium, czyli miejsce zawierzenia świata Bożemu Miłosierdziu, którego dokonał św. Jan Paweł II.

Co ciekawe, treści zawarte w piątym błogosławieństwie podsumowują także dwa pierwsze lata pontyfikatu Papieża Franciszka, w czasie których wkładał wielki wysiłek w to, by pokazać Kościołowi miłość Boga względem człowieka i konieczność okazywania sobie nawzajem miłosierdzia.

Wszystkie Światowe Dni Młodzieży – według zamysłu ich inicjatora i patrona, św. Jana Pawła II – opierają się na jednej myśli biblijnej, która często nawiązuje do duchowości danego miasta – gospodarza ŚDM. Główny temat towarzyszy młodym ludziom nie tylko w ramach przygotowań, jego treść będą pogłębiać również podczas samego wydarzenia: w czasie katechez z biskupami, a także słuchając przemówień i homilii Ojca Świętego w czasie Wydarzeń Centralnych.

W tym roku, począwszy od Niedzieli Palmowej, przewodnikiem w naszych duchowych przygotowaniach jest tekst Orędzia Papieża Franciszka na XXX Światowy Dzień Młodzieży: „Drodzy młodzi, w Chrystusie znajduje się więc wypełnienie waszych marzeń o dobru i szczęściu. Tylko On może zaspokoić wasze oczekiwania, tak często zawiedzione fałszywymi obietnicami świata”.

www.krakow2016.com

Geniusz, który wcielił w siebie ducha narodu

Henryk Sienkiewicz, a właściwie Henryk Adam Aleksander Pius Sienkiewicz herbu Oszyk, urodził się 5 maja 1846 roku w małej wiosce w powiecie łukowskim – Woli Okrzejskiej. Znany polski nowelista, publicysta, pisarz, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury, kawaler francuskiej Legii Honorowej i członek zagraniczny Serbskiej Akademii Nauk i Umiejętności.

Zubożała rodzina szlachecka nie zstawiła mu majątku. Zarabiał na swoje utrzymanie najpierw jako prywatny nauczyciel, potem reporter i autor felietonów prasowych, które publikował pod pseudonimem Litwos (co było wyrazem jego miłości do Litwy). U progu wieku dojrzałego udał się w podróż do Stanów Zjednoczonych, której echem są „Listy z podróży do Ameryki” oraz nowele: „Latarnik” i „Sachem”.

Z zainteresowania czasami przeszłymi narodziła się powieść „Ogniem i mieczem”, która przez publiczność została przyjęta z entuzjazmem, a przez krytykę z rezerwą. Wkrótce ukazały się kolejne części trylogii – „Potop” i „Pan Wołodyjowski”.

Sienkiewicz bardzo dużo podróżował (wojaże zabrały mu 17 lat życia), kierowany głównie ciekawością świata i ludzi różnej kultury i wyznania, a w latach 1884-1885 chęcią ratowania zdrowia chorej na gruźlicę żony. Odwiedził Grecję, Turcję, Włochy, Hiszpanię. Podjął też wyprawę do Afryki, której pokłosiem była powieść „W pustyni i puszczy”.

W wyniku pogłębiającego się zainteresowania historią napisał powieść z czasów rzymskich „Quo vadis”, a cztery lata później „Krzyżaków”, której akcja osadzona jest w okresie Polski jagiellońskiej. W 1905 roku pisarz otrzymał literacką Nagrodę Nobla za całokształt twórczości.

Po wybuchu I wojny światowej Henryk Sienkiewicz wyjechał do Szwajcarii, gdzie zmarł 15 listopada 1916 roku w Vevey. W 1924 roku sprowadzono jego prochy do wolnej już Polski, by złożyć je w warszawskiej katedrze św. Jana.

Ciekawostki z życia Henryka Sienkiewicza:

- pochodził z rodziny szlacheckiej pieczętującej się herbem Oszyk

Henryk Sienkiewicz / Генрик Сенкевич

- przedstawiającym łabędzia, po mieczu wywodzącej się z Tatarów litewskich, którzy służyli Rzeczypospolitej w chorągwi juszynskiej;
- był spowinowacony m.in. z poetą Cyprianem Kamilem Norwidem, historykiem Joachimem Lelewelem, założycielem „Kuriera Warszawskiego” Brunonem Kicińskim czy poetką Jadwigą Łuczewską (Deotymą);
- pierwszą przeczytaną książką w dzieciństwie były „Śpiewy historyczne” Juliana Ursyna Niemcewicza;
- jako trzynastolatek opracował plan wyzwolenia Polski, polegający na tym, że wszyscy Polacy mieli wyjechać do Ameryki, tam stworzyć armię i powrócić do kraju, by wyzwolić ojczyznę;
- studiował w Szkole Głównej (jak nazywał się wówczas Uniwersytet Warszawski) najpierw na Wydziale Lekarskim, potem Prawnym i wreszcie Filologiczno-Historycznym;
- na okładce debiutanckiej książki jego nazwisko przekreślono na „Stankiewicz”;
- niski wzrost – 156 cm – był powodem kompleksów pisarza;
- jeden z wielbicieli Trylogii, ukrywający się pod pseudonimem Michał Wołodyjowski, ofiarował

Sienkiewiczowi piętnaście tysięcy rubli. Pisarz nie chciał przyjąć upominku i wezwał ofiarodawcę do cofnięcia darowizny, ten jednak nie zgłosił się. Sienkiewicz przeznaczył pieniądze na fundusz stypendialny imienia Marii Sienkiewiczowej, z którego skorzystali m.in.: Maria Konopnicka, Stanisław Przybyszewski i Stanisław Witkacy;

- pisarz miał trzy żony. Każda miała na imię Maria;
- w 1990 roku wizerunek Sienkiewicza pojawił się na banknocie o nominale 500 000 zł;
- nobliście zdarzały się pomyłki w utworach. Na przykład w „Krzyżakach” rycerze zdążają do Tyńca i nie przechodzą przez Wisłę. Sienkiewicz nie znał topografii Krakowa. Tyniec bowiem leży za rzeką w stosunku do centrum i samego Wawelu;
- „Quo vadis” przetłumaczono na ponad 50 języków. Na podstawie powieści powstały także sztuki teatralne, opery, oratorium Feliksa Nowowiejskiego i pantomima;
- w roku 1900 Uniwersytet Jagielloński w Krakowie przyznał Henrykowi Sienkiewiczowi tytuł *doctora honoris causa*;
- w roku 1900 pisarz otrzymał w darze od społeczeństwa majątek w Oblęgorku, gdzie stworzył szkołę dla dzieci;
- Nagrodę Nobla przyznano mu za „wybitne osiągnięcia w dziedzinie eposu” i, co podkreślił jeden z członków jury, „rzadko spotykany geniusz, który wcielił w siebie ducha narodu”.

Muzeum Henryka Sienkiewicza w Woli Okrzejskiej

Henryk Sienkiewicz był nie tylko wielkim pisarzem, ale też znaczącą postacią w historii Polski. W uznaniu jego zasług dla literatury polskiej, odzyskania przez kraj niepodległości i podtrzymywania ducha narodowego powstało kilka muzeów jego imienia. Jednym z nich jest Muzeum Henryka Sienkiewicza w Woli Okrzejskiej w województwie lubelskim (Polska).

Historia muzeum

W roku 1965, kiedy zbliżała się 120. rocznica urodzin pisarza i 50. rocznica jego śmierci, społeczeństwo Ziemi Łukowskiej postanowiło uczcić noblistę utworzeniem jego muzeum w Woli Okrzejskiej. Na siedzibę placówki przeznaczono dawną oficynę dworską, jego miejsce urodze-

Muzeum Henryka Sienkiewicza w Woli Okrzejskiej
Музей Генрика Сенкевича в Волі Окшеїській

Jedna z sal muzeum, gdzie wiszą m.in. zdjęcia rodziny pisarza
Один із залів музею, де представлені фотографії родини письменника

nia. Dworek został odremontowany od podstaw, ponieważ z dawnej oficyny pozostały tylko fundamenty, kominy i ściany wewnętrzne. 1 stycznia 1967 roku stanowisko kierownika muzeum objął Antoni Cybulski, który prowadził tę placówkę z ogromnym zaangażowaniem przez 46 lat. Obecnie jego obowiązki przejął syn Maciej, który opiekuje się muzeum razem z żoną.

Ekspozycja

Oprócz wystaw czasowych, takich jak „Tradycje rodzinne Henryka Sienkiewicza”, w muzeum znajduje się ekspozycja stała, która zajmuje sześć pomieszczeń. W pierwszym ukazane są związki Henryka Sienkiewicza i jego bliskich z Ziemią Łukowską. Wiszą tutaj m.in. zdjęcia rodziny pisarza i jej drzewo genealogiczne. Druga sala jest głównie poświęcona potomkom Sienkiewicza. Trzecia wpro-

wadza w tematykę twórczości pisarza, poczynając od publikacji z lat młodości aż po ostatnie utwory. Znajdują się tam także liczne listy noblisty. W sali z kominkiem na uwagę zasługują obrazy wybitnych malarzy inspirowane twórczością Sienkiewicza, m.in. „Bohun” Franciszka Pautscha z 1927 roku. Piąta sala jest poświęcona ekranizacjom utworów pisarza. Znajdziemy tu m.in. rekwizyty z filmu „W pustyni i w puszczy”. Ostatnie pomieszczenie to salonik – miejsce urodzin Henryka Sienkiewicza. Znajdują się tu meble odkupione od rodziny pisarza oraz zdjęcie zrobione Sienkiewiczowi niedługo przed śmiercią. Jest to jedno z nielicznych muzeów w Polsce, gdzie można dotykać eksponatów, rekwizytów filmowych, a nawet przebierać się w stroje filmowe.

Robert Stepaniuk,
nauczyciel skierowany za granicę
przez ORPEG, Żytomierz

Uczestnicy Czytania Sienkiewicza w Uniwersalnej Bibliotece Naukowej w Żytomierzu
Учасники Читання Сенкевича в Універсальній науковій бібліотеці в Житомирі

Czytanie to najpiękniejsza zabawa

3 września w Uniwersalnej Bibliotece Naukowej im. O. Olżycza konsul RP w Winnicy Wojciech Mrozowski, prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur, nauczyciele i uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. J. I. Paderewskiego czytali „Quo vadis” Henryka Sienkiewicza. Publiczna lektura powieści odbyła się również w kilkuset miejscowościach w Polsce i na Ukrainie.

Wybór lektury V edycji Narodowego Czytania nawiązuje do obchodzonego właśnie Roku Henryka Sienkiewicza, ustanowionego przez Sejm i Senat RP w związku ze 170. rocznicą urodzin i 100. rocznicą śmierci polskiego noblisty. „Quo vadis” będzie donioślejsze niż wszystko, co napisał – przekonywał pisarz w liście do Jadwigi Janczewskiej w 1895 roku. Uważa się, że to sukces „Quo vadis” przyczynił się do przyznania Sienkiewiczowi

Nagrody Nobla w 1905 roku za całokształt twórczości.

Na początku uczestnicy Narodowego Czytania obejrzeli krótki film o życiu i twórczości Henryka Sienkiewicza. Następnie obecnych przywitał konsul Wojciech Mrozowski, który zwrócił uwagę, jak ważne jest czytanie książek. Przywiozł uczniom utwory wybitnych polskich pisarzy, m.in. „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza, „Lalkę” Bolesława Prusa i „Nad Niemnem” Elżyny Orzeszkowej. Z kolei prezes Wiktoria Laskowska-Szczur podkreśliła, że Żytomierz po raz pierwszy bierze udział w takiej imprezie kulturalnej. Po obejrzeniu filmiku, na którym Para Prezydencka zaprasza do udziału w Narodowym Czytaniu, inaugurując lekturę powieści, wzrosło zaniepokojenie – a co będzie dalej?

„Gorąco zachęcam wszystkich Państwa do wspólnego czytania »Quo vadis«». Chciałbym, aby po raz kolejny Narodowe Czytanie było dla nas wszystkich czasem inspirujących refleksji, przynoszącym radość z kontaktu z prawdziwie wielką lite-

raturą” – napisał w liście do uczestników akcji prezydent RP Andrzej Duda.

I lektura została rozpoczęta. Pierwsi przeczytali swoje fragmenty konsul i prezes ŻOZPU, a następnie nauczyciele i uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej. Po skończeniu pierwszego rozdziału uczestników czekał poczęstunek i możliwość obejrzenia filmu „Quo vadis” znanego polskiego reżysera Jerzego Kawalerowicza. Mam jednak przekonanie, że większość przeczyta utwór do końca.

Organizatorami wydarzenia były Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie, Wydział Kultury Żytomierskiej Administracji Obwodowej i Konsulat Generalny RP w Winnicy. Czytanie Narodowe odbyło się pod honorowym patronatem Pary Prezydenckiej i zostało współfinansowane ze środków otrzymanych z Senatu RP w ramach konkursu na realizację zadania „Współpraca z Polonią i Polakami za Granicą w 2016 r.” za pośrednictwem Fundacji Wolność i Demokracja.

Jana Laskowska

Читання – найкраща розвага

3 вересня консул РП у Вінниці Войцех Мрозовські, голова Житомирської обласної Співки поляків України Вікторія Лясковська-Щур, вчителі й учні Польської суботньо-недільної школи ім. І. Я. Падеревського читали роман «Quo Vadis» Генрика Сенкевича в Універсальній науковій бібліотеці ім. О. Ольжича в Житомирі. Публічне читання було також проведено в сотнях міст в Польщі й Україні.

V акція була присвячена роману «Quo Vadis». Сенат РП оголосив 2016 рік роком Генрика Сенкевича на спомин 100-ї річниці дня, в який талановитий письменник пішов з життя. «„Quo vadis“ буде найважливішим за все, що я написав», – стверджував Сенкевич у листі до Ядвіги Янчевської у 1895 р. Вважається, що саме успіх «Quo vadis» сприяв тому, що автор отримав Нобелівську премію в 1905 році.

На початку учасники читання переглянули короткометражний фільм про життя і творчість Генрика Сенкевича. Після чого консул Войцех Мрозовські привітав присутніх у залі, підкреслюючи важливість заглядати до книги. Користуючись можливістю, консул передав для учнів книги видатних польських письменників, між іншим, «Пан Тадеуш» Адама Міцкевича, «Лялька» Болеслава Пруса, «Над Німаном» Елізи Ожешко. До присутніх звернулася також Вікторія Лясковська-Щур, підкресливши, що Житомир вперше взяв участь в такому культурному заході. Після перегляду промо-ролику президентського подружжя, інтрига виросла – що ж буде там, в романі?

«Я палко закликаю всіх Вас до спільного читання „Quo Vadis“. Я хотів би, щоб вже вкотре Народне Читання було для всіх нас часом надихаючих переживань, що приносять радість від контакту з насправді великою літературою», – писав в інаугураційному листі цьогогорічної акції президент Польщі Анджей Дуда.

I читання розпочалось. Перші сторінки прочитали консул і голова ЖОС-ПУ, а потім кожен, хто захотів промовити сильним словом Сенкевича. Після публічного читання першого розділу, у мене сформувалось переконання, що більшість прочитає цю книгу до кінця. Після цього учасників чекав почастунок і можливість подивитися фільм «Quo Vadis» відомого польського режисера Ежи Кавалеровича.

Uczniowie przygotowują się do niełatwej lektury powieści historycznej „Quo vadis”
Учні готуються до нелегкого прочитання історичної повісті „Quo vadis”

Czytanie rozpoczął konsul RP w Winnicy Wojciech Mrozowski
Читання розпочав консул РП у Вінниці Войцех Мрозовські

Організаторами культурного заходу були Житомирська обласна Співка поляків України, управління культури Житомирської обласної державної адміністрації, Генеральне консульство РП у Вінниці. Народне Читання проходило під почесним патронатом президентського подружжя та співфінансуване

з коштів, отриманих від Сенату Республіки Польща в рамках конкурсу для виконання завдання «Співпраця з Полонією і поляками за кордоном у 2016 р.» за посередництва фундації «Свобода і демократія».

Яна Лясковська

Konferencja „Śladami Konrada”

27 czerwca na Żytomierskim Uniwersytecie Państwowym im. Iwana Franki odbyła się VI Międzynarodowa Konferencja poświęcona życiu i twórczości wybitnego polskiego pisarza światowej sławy Józefa Konrada Korzeniowskiego (Josepha Conrada).

Konferencję zatytułowaną „Śladami Konrada” otworzyli prorektor ds. nauki Żytomierskiego Uniwersytetu Państwowego im. Iwana Franki, doktor nauk pedagogicznych, prof. Natalia Sejko, konsul RP w Winnicy Krzysztof Rosiński, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego prof. dr hab. Wiesław Krajka oraz inicjator sesji żytomierskiej, doktor filologii, kierownik katedry teorii i historii literatury światowej prof. Wołodmyr Jerszow.

Obrady koordynowali profesorowie i doktoranci Katedry Teorii i Historii Literatury Światowej, m.in. Anastazja Cerkowna-Sołowejczyk, Olesia Bondarczuk, Olga Korżowska i Wiktoria Bilawska. Wystąpienia żytomierskich naukowców: prof. Wołodmyra Jerszowa „Żytomierz Apolla Korzeniowskiego w II połowie XIX wieku”, doktorantek Olesi Bondarczuk „Mieszkańcy Wołynia oczami Tadeusza Bobrowskiego” i Anastazji Cerkownej-Sołowejczyk „Literacki obraz Wołynia – ojczyzna Josepha Conrada w angielskich podróżach” były bardzo interesujące i wywołały żywe dyskusje naukowe.

Sesja żytomierska była ostatnią częścią trzydniowej konferencji dla naukowców z dziewięciu krajów, która rozpoczęła się 21 czerwca w Lublinie (Polska). Goście z zagranicy, uczestnicy konferencji, oprócz niewątpliwych korzyści naukowych mieli okazję zapoznać się z naszym miastem. Historycznymi ścieżkami Żytomierza i żytomierskimi śladami Josepha Conrada poprowadził ich znany krajoznawca i historyk literatury Wołodmyr Jerszow.

Uczestnicy konferencji na wycieczce w Żytomierzu
Учасники конференції на екскурсії по Житомиру

Prof. Jerszow zauważył, że w Polsce takie konferencje są organizowane co kilka lat, natomiast w Żytomierzu badacze zajmujący się Josephem Conradem spotkali się ostatnio 10 lat temu. – Dziś na naszej uczelni jest prawdziwe święto myśli naukowej i żywy przykład porozumienia

międzykulturowego. To właśnie takie postacie jak Joseph Conrad, Polak urodzony na Ukrainie, który stał się klasykiem literatury angielskiej, pokazują, że jedynie społeczeństwo opierające się na wartościach ogólnoludzkich ma przed sobą przyszłość – podkreślił naukowiec.

Konferencja została zorganizowana przez Centrum Badań Twórczości Josepha Conrada Wydziału Anglistyki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wydawnictwo Uniwersytetu Columbia, Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki, Katedra Teorii i Historii Literatury Światowej, Instytut Filologii i Dziennikarstwa Żytomierskiego Uniwersytetu Państwowego im. Iwana Franki, Konsulaty Generalne Rzeczypospolitej Polskiej we Lwowie i Winnicy. Konferencja odbyła się pod honorowym patronatem przewodniczącego Parlamentu Europejskiego Martina Schulza.

Informacja

Joseph Conrad (właśc. Józef Konrad Korzeniowski), angielski pisarz polskiego pochodzenia, urodził się w Berdyczowie (dziś Ukraina). Jest uważany za jednego z największych angielskich pisarzy, choć języka nauczył się późno i do końca życia mówił po angielsku z silnym, obcym (polskim) akcentem.

Jego utwory miały ogromny wpływ na wielu twórców, w tym Ernesta Hemingwaya, Grahama Greena, Williama Sewarda Burroughsa, Josepha Hellera. Film Francisza Forda Coppola „Czas apokalipsy” w dużej mierze opiera się na powieści Josepha Conrada „Jądro ciemności”. Pisząc w okresie rozkwitu Imperium Brytyjskiego i korzystając z własnego doświadczenia w brytyjskiej marynarce handlowej, Conrad stworzył powieści i opowiadania, które odzwierciedlały ukryte aspekty światowej dominacji Imperium Brytyjskiego, jednocześnie zanurzając się w głąb ludzkiej duszy.

Wiktoria Bilawska

Конференція „Слідами Конрада”

27 червня у Житомирському державному університеті імені Івана Франка відбулася VI Міжнародна конференція, присвячена життю та творчості видатного письменника та нашого земляка Юзефа Конрада Коженівського (Джозефа Конрада).

До учасників та гостей заходу з привітальним словом звернулася Проректор з наукової і міжнародної роботи ЖДУ ім. І. Франка, доктор педагогічних наук, професор Наталія Сейко, консул РП у Вінниці Кшиштоф Росінський, голова організаційного комітету доктор ґабілітований, професор Веслав Крайка та ідейний натхненник житомирської сесії – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії світової літератури Володимир Єршов.

Координаторами були викладачі та аспіранти кафедри теорії та історії світової літератури, серед яких Анастасія Церковна-Соловейчик, Олеся Бондарчук, Ольга Коржовська та Вікторія Білявська. Доповіди житомирських науковців – проф. Володимира Єршова *The Zhytomyr of Apollo Korzeniowski (2nd Half of the 19th Century)*, аспіранток Олеси Бондарчук *Volyn Inhabitants under Tadeusz Bobrowski's Eyes* та Анастасії Церковної-Соловейчик *The Literary Image of Volyn – Joseph Conrad's Motherland in English Travelogues* стали справжньою окрасою конференції та викликали жваві наукові дискусії.

Житомирський етап став завершальним для трьохденної конференції науковців із дев'яти країн світу, яка розпочалася 21 червня в Любліні

(Польща). Закордонні учасники, окрім змістовних виступів і плідної роботи, насолодилися цікавою екскурсією нашим містом. Історичними стежками Житомира житомирськими слідами Джозефа Конрада провів відомий краєзнавець та історик літератури Володимир Єршов.

За словами проф. Єршова, це не перша конференція, яка проходить у подібному форматі. У Польщі такі заходи організовуються щодакілька років, але востаннє конрадознавці збиралися у Житомирі десять років тому.

– Сьогодні у стінах нашого університету справжнє свято наукової думки та яскравий приклад міжкультурного порозуміння. Адже саме такі постаті як Джозеф Конрад, народжений в Україні поляк, який став класиком англійської літератури, доводять, що лише суспільство, збудоване на основі загальнолюдських принципів, має достойне майбутнє, – наголосив науковець.

Організаторами конференції виступили Центр дослідження творчості Джозефа Конрада кафедри англійської філології Університету Марії Кюрі-Скłodовської в Любліні, Видавництво Колумбійського університету, Львівський національний університет імені Івана Франка, кафедра теорії та історії світової літератури, Навчально-науковий інститут Житомирського державного університету імені Івана Франка, Генеральне консульство Республіки Польща у Львові та Вінниці. Конференція пройшла під почесним патронатом голови Європейського парламенту Мартіна Шульца.

**Вікторія Білявська
Фото Віра Смоляр**

Інформація

Джозеф Конрад – англійський письменник польського походження, уродженець України. Вважається одним із найвидатніших англійських прозаїків. При цьому до 20 років не володів вільно англійською.

Його твори мали великий вплив на багатьох письменників, серед яких Ернест Гемінґвей, Ґрем Ґрін, Вільям Сьюард Берроуз, Джозеф Геллер та інші. Фільм Френсіса Форда Коппола «Апокаліпсис сьогодні» навіяний і значною мірою базується на романі Джозефа Конрада «Серце темряви» (*Heart of Darkness*). Пишучи в часи розквіту Британської Імперії і використовуючи власний досвід у британському торговому флоті, Конрад створював романи та короткі оповідання, що віддзеркалювали приховані аспекти світового панування Британської Імперії, водночас поринаючи в глибини людської душі.

Goście i organizatorzy konferencji powitali uczestników
Гості та організатори конференції привітали учасників

Mohortowskie Kresy – czasy i ludzie wieków minionych

21-22 kwietnia polonistki Katedry Teorii i Historii Literatury Światowej Instytutu Filologii i Dziennikarstwa Wiktoria Bilawska, Olesia Bondarczuk, Juliana Kacemba i Anastazja Cerkowna-Sołowejczyk wzięły udział w VIII Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Mohortowskie Kresy – czasy i ludzie wieków minionych”, poświęconej 209. rocznicy urodzin słynnego poety, etnografa i geografa Wincentego Pola. Konferencja odbyła się w Lublinie – rodzinnym mieście wybitnego Polaka.

Pierwszy dzień konferencji odbył się w Dworcu Wincentego Pola w Lublinie, pozwalając jej uczestnikom głębiej zanurzyć się w epokę, w której żył poeta. W Dworcu w ramach konferencji otwarto wystawę „Mohort. U źródeł Kresów” przedstawiającą m.in. litografie krajobrazów kresowych, którym towarzyszyły czytane przez lektora fragmenty poematu Wincentego Pola „Mohort”. Poemat opowiadający o postaci historycznej Szymonie Mohorcie, dowódcy chorągwi strzegącej granic Rzeczypospolitej na południowo-wschodnich Kresach miał ogromną wartość dla żyjących pod zabarami Polaków, bo postawa tytułowego bohatera krzepiła rycerskiego ducha.

W drugim dniu konferencji, która odbyła się w czytelni Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, żytomierscy uczeni przedstawili referaty dotyczące literacko-kulturowego i historycznego tła epoki Wincentego Pola – połowy XIX wieku. Referaty ujawniły problemy polskiej literatury wspomnieniowej okresu romantyzmu, w tym „Mit »dzikich przestrzeni« w imago-temacie Wołynia i Galicji w angielskiej literaturze podróżniczej XIX w.” Anastazji Cerkownej-Sołowejczyk, „Problemy społeczno-historyczne ukraińsko-polskiego pogranicza końca XVIII i początku XIX wieku w Pamiętnikach z życia Ewy Felińskiej” Wiktorii Bilawskiej, „Mit słowiańszczyzny w twórczości Henryka Rzewuskiego” Juliany Kacemby i „Pamiętnik mojego życia Tadeusza Bobrowskiego: Strategie narracyjne tekstu” Olesi Bondarczuk. Referaty wzbudziły ożywioną dyskusję wśród czołowych polskich literaturoznawców. Młode badaczki z Żytomierza na konferencję zaprosiła prof. dr hab. Małgorzata Król (KUL).

Impreza została zorganizowana przez Muzeum Lubelskie w Lublinie – Oddział Dworek Wincentego Pola, Katolicki Uniwersytet Lubelski i Towarzystwo Literackie Adama Mickiewicza w Lublinie.

Wiktoria Bilawska

Uczestniczka konferencji Wiktoria Bilawska
Учасниця конференції Вікторія Білявська

Anastazja Cerkowna-Sołowejczyk, doktorantka z Żytomierza, czyta referat naukowy
Аспірантка з Житомира Анастасія Церковної-Соловейчик читає доклад

Могортівські Креси – часи та люди минулих віків

W Dworcu Wincentego Pola – siedzibie muzeum poświęconego polskiemu poecie
У меморіальному музеї-садибі видатного письменника Вінцента Поля

Po konferencji przed Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II
Після конференції біля Люблінського католицького університету Яна Павла II

21 – 22 квітня 2016 року полоністи кафедри теорії та історії світової літератури Навчально-наукового інституту філології та журналістики Вікторія Білявська, Олеся Бондарчук, Юліана Кацемба та Анастасія Церковна-Соловейчик (науковий керівник та завідувач кафедри професор Володимир Єршов) взяли участь у VIII Міжнародній науковій конференції із циклу «Світ Вінцента Поля» «Могортівські Креси — часи та люди минулих віків», присвяченій 209-й річниці від дня народження видатного поета, етнографа та географа Вінцента Поля. Конференція відбулася в Любліні (Республіка Польща) – рідному місті визначного поляка.

Організаторами заходу виступили Люблінський музей Вінцента Поля, Люблінський католицький університет Яна Павла II та Літературне товариство ім. Адама Міцкевича в Любліні.

Перший день конференції відбувся у меморіальному музеї-садибі видатного письменника, що сприяло більшому зануренню учасників у минулі епохи та художній світ поеми-рапсодії «Могорт». Також у рамках конференції відбулося відкриття виставки «Могорт. У витоків Кресів», яка презентувала ілюстрації до поеми та оригінальні прижиттєві видання автора.

У другий день конференції, що проходила у читальному залі Люблінського католицького університету Яна Павла II, житомирські науковці представили доповіді, що стосувалися літературно-культурного та історичного тла епохи В. Поля, а саме середини XIX ст. Реферати розкривали проблеми польської мемуарної літератури епохи романтизму, серед них «Mit „dzikich przestrzeni” w imago-temacie Wołynia i Galicji w angielskiej literaturze podróżniczej XIX w.» Анастасії Церковної-Соловейчик, «Problemy społeczno-historyczne ukraińsko-polskiego pogranicza końca XVIII i początku XIX wieku w Pamiętnikach z życia Ewy Felińskiej» Вікторії Білявської, «Mit słowiańszczyzny w twórczości Henryka Rzewuskiego» Юліани Кацемби та «Pamiętnik mojego życia Tadeusza Bobrowskiego: strategie narracyjne tekstu» Олеси Бондарчук, викликали зацікавлення та жваву дискусію провідних літературознавців польської наукової думки.

Окремо житомиряни сердечно дякують професору доктору габлітованому Малгожаті Круль (Люблінський католицький університет Яна Павла II) за запрошення, теплий прийом та наукове свято, що заслуговує на найвищу оцінку.

Вікторія Білявська

Wizyta nauczycieli z Kresów

W dniach 15-16 września w Warszawie przebywała grupa 70 nauczycieli szkół społecznych i przedstawicieli polskich organizacji z Ukrainy i Białorusi w ramach projektu realizowanego przez Fundację Wolność i Demokracja ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej. Na zaproszenie z Polski odpowiedzieli również przedstawiciele Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków Ukrainy. Goście odwiedzili Sejm, Senat RP oraz MEN, gdzie zostały poruszone problemy polskiej oświaty w naszych krajach.

Pierwszym punktem programu była wizyta studyjna w warszawskich szkołach. Wszyscy nauczyciele zostali skierowani do różnych szkół (ok. 36), w których prowadzone były zajęcia pod okiem kompetentnych opiekunów. Prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur i Jana Laskowska udały się do XVIII LO im. Jana Zamoyskiego w Warszawie, gdzie zostały przyjęte z wielką serdecznością i zainteresowaniem. Dyrektor liceum Edyta Ołdakowska-Dębek oraz nauczyciele języka polskiego chętnie dzielili się własnym doświadczeniem pracy pedagogicznej. Pozwoliło to lepiej zrozumieć polski system edukacji. Nauczycielki z Żytomierza wzięły udział w zajęciach z języka polskiego i literatury. Potem osobiście poprowadziły lekcję o Polakach na Wschodzie.

Prezes ŻOZPU żywi ogromną nadzieję na dalszą współpracę z XVIII LO im. Jana Zamoyskiego w Warszawie.

Podczas swojego pobytu w Polsce grupa nauczycieli spotkała się z przedstawicielami instytucji wspomagających polską oświatę za granicą, tj. Kancelarii Prezydenta RP, Sejmu i Senatu RP, ORPEG oraz MEN. Przewodnicząca senackiej Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą Janina Sagatowska i Szef Gabinetu Prezydenta Minister Adam Kwiatkowski zapewnili o wsparciu i zrozumieniu dla inicjatyw szkolnictwa polskiego na Wschodzie. Ministerstwo Edukacji Narodowej również zgotowało nauczycielom z Kresów gorące przyjęcie.

– Państwa zaangażowanie i praca powodują, że młodzi Polacy na Kresach mogą poznawać język polski, historię i geografię Polski – podkreśliła Marzenna Drab, podsekretarz stanu w MEN. – Język polski, wiedza o współczesnej Polsce i jej kulturze upowszechniane są także w środowiskach lokalnych – dodała.

Podczas wizyty w MEN prezes Fundacji Wolność i Demokracja Robert Czy-

Wiktoria Laskowska-Szczur i Jana Laskowska z dyrektorką Edytą Ołdakowską-Dębek
Вікторія Ляковська-Щур і Яна Ляковська з директоркою Едитою Олдаковською-Дембек

żewski postawił pytanie o wprowadzenie w Polsce elementów edukacji dotyczących Kresów I i II Rzeczypospolitej, polskiego dziedzictwa na Kresach oraz aktualnie żyjących na tamtych terenach rodaków.

W tym roku do pracy na rzecz Polonii i Polaków w Żytomierzu skierowany został przez ORPEG nauczyciel z Polski Robert Stepaniuk. Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielną prowadząca nauczanie ję-

zyka polskiego w Żytomierzu wyposażona jest w podręczniki i pomoce dydaktyczne. Corocznie odbywają się konkursy z języka polskiego, a w tym roku też z historii, prowadzone przy wsparciu Fundacji WiD. Nauczyciele systematycznie korzystają z oferty szkoleń doskonalących ich kompetencje zawodowe, które odbywają się tak w Polsce i na Ukrainie.

Jana Laskowska

Nauczyciele z Ukrainy i Białorusi w Senacie RP wraz z senator Janiną Sagatowską
Вчителі з України та Білорусі в Сенаті РП разом з Сенатором Яніною Сагатовською

Візит вчителів з Кресів

15-16 вересня у Варшаві перебувала група з 70 вчителів громадських шкіл і представників польських організацій в Україні та Білорусі в рамках проекту, що реалізувався Фондацією «Свобода і демократія» з коштів Міністерства національної освіти. У візиті взяли участь представники Житомирської обласної Спільноти поляків України. Ми відвідали Сейм, Сенат і Міністерство освіти, де ми обговорювали проблеми польської освіти в наших країнах.

Першим пунктом програми був навчальний візит до варшавських шкіл. Всі викладачі були спрямовані в різні школи (в цілому близько 36) і проведені компетентними опікунами. Голова ЖОСПУ Вікторія Ляковська-Щур і автор тексту відвідали XVIII Загальноосвітній Ліцей ім. Яна Замойського у Варшаві, де нас тепло зустріли. Директор школи Едита Олдаковська-Дембек і викладачі-полоністи охоче ділилися своїм досвідом роботи з учнями. В результаті, ми мали можливість краще зрозуміти систему польської освіти, беручи участь в заняттях з польської мови та літератури, і навіть послушали твори учнів про поезію Міцкевича. Крім того, ми провели урок про поляків на Сході. Ми розраховуємо на тісну співпрацю зі школою.

Spotkanie z Ministrem Adamem Kwiatkowskim w Kancelarii Prezydenta RP
Зустріч з міністром Адамом Квятковським у Канцелярії Президента РП

Spotkanie z podsekretarz stanu Marzeną Drab w Ministerstwie Edukacji Narodowej
Зустріч з віце-міністром Маженою Драб в Міністерстві освіти Польщі

Під час свого перебування в Польщі, група вчителів також зустрілася з представниками установ, які надають підтримку польській освіті за кордоном, а саме Канцелярії Президента Республіки Польща, Сейму і Сенату, Осередку розвитку польської освіти та Міністерства освіти. Голова сенатської Комісії зі справ еміграції та єдності поляків за кордоном сенатор Яніна Сагатовська та голова кабінету Президента міністр Адам Квятковські заповнили в підтримці та розумінні ініціатив польської освіти на Сході. Міністерство національної освіти теж підготувало для вчителів з Кресів теплий прийом.

– Ваша самовіддача та робота сприяють тому, що молоді поляки на Кресах можуть вивчати польську мову, історію і географію Польщі, – підкреслила, звертаючись до вчителів, Мажена Драб, віце-міністра освіти. – Польська мова, знання про сучасну Польщу і її культуру поширюються також в місцевих грома-

дах, – додала віцеміністр освіти.

Під час візиту до МНО голова Фондації «Свобода і демократія» Роберт Чижевський підняв питання про введення в Польщі елементів освіти про Креси I і II Республіки, польської спадщини на Кресах і в даний час проживаючих на цих землях наших співвітчизників.

Цього року був направлений ORPEG викладач з Польщі Роберт Степанюк, щоб працювати для поляків у Житомирі (Україна). Польська суботньо-недільна школа в Житомирі забезпечена підручниками і навчальними посібниками. Щороку проходять конкурси з польської мови, і в цьому році теж з історії, що відбудеться за підтримки Фондації «Свобода і демократія». Викладачі регулярно використовують навчальні пропозиції для вдосконалення своїх професійних навичок, які проводяться в Польщі так України.

Яна Ляковська

Młodzież narodowości polskiej, ukraińskiej, żydowskiej i krymskotatarskiej przyjechała do Lwowa z różnych miast Ukrainy
Молодь польської, української, єврейської та кримськотатарської національності приїхала до Львова з різних міст України

Międzyreligijne Seminarium Młodzieży ARKA 2016

W dniach 17-25 lipca w Uniowie, Warszawie i we Lwowie odbywało się XI Polsko-Żydowsko-Krymskotatarsko-Ukraińskie Międzyreligijne Seminarium ARKA 2016.

W seminarium uczestniczyło 37 studentów z Ukrainy narodowości polskiej, ukraińskiej, żydowskiej i krymskotatarskiej. Podczas dziesięciodniowego pobytu w klasztorze greckokatolickiego zakonu studytów w Uniowie koło Lwowa uczestnicy mieli spotkania z ekspertami, naukowcami, artystami, duchownymi, brali udział w warsztatach integracyjnych mających na celu nawiązanie więzi i przezwyciężenie stereotypów. Wykład otwierający seminarium wygłosił ambasador Ukrainy w Polsce Andrij Deszczyca.

W tym roku uczestnicy ARKI po raz pierwszy wyjechali na 3-dniową wycieczkę edukacyjną do Warszawy, którą zorganizowały KG RP oraz Instytut Pamięci Narodowej. Najważniejszym punktem wyjazdu była debata w Senacie RP pod patronatem i z udziałem marszałka izby wyższej Stanisława Karczewskiego. W spotkaniu uczestniczyła grupa senatorów RP, m.in. Jan Żaryn i Marek Martynowski, prof. Jerzy Eisler z IPN, członek Rady Koor-

dynacyjnej Światowego Kongresu Tatarów Krymskich Nedim Useinov oraz goście z Ukrainy: dyrektor Instytutu Badań nad Holokaustem TKUMA w Dnipro Ihor Szczupak, założyciel organizacji Krym SOS Alim Aliew oraz dyrektor Pałacu Sztuki im G. Hodkewycza we Lwowie Ihor Martynienko. Dyskusję prowadził dyrektor powstającego w Warszawie Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL Jacek Pawłowicz.

Następnie studenci zwiedzili gmach Sejmu i Senatu RP, byli w Muzeum Powstania Warszawskiego, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, na Cmentarzu Powązkowskim oraz mieli spotkanie ze Związkiem Ukraińców w Polsce.

W Muzeum Historii we Lwowie odbyła się podsumowująca konferencja prasowa połączona z wernisażem wystawy „Mustafa Dżemilew – niezłomny obrońca praw człowieka” przygotowanej przez MSZ.

Seminarium zorganizowały Konsulat Generalny RP we Lwowie, Ukraiński Uniwersytet Katolicki we Lwowie, Centrum Badań nad Holokaustem TKUMA w Dnipro, Stowarzyszenie KRYM SOS, Pałac Kultury im. H. Chotkewycza we Lwowie, Federacja Organizacji Polskich na Ukrainie.

Historia projektu

Pierwsze Międzyreligijne Seminarium Młodzieży ARKA odbyło się w 2006 roku w klasztorze ojców studytów w Uniowie koło Lwowa. Miejsce to w czasie II wojny światowej było azylem dla grupy żydowskich dzieci, które zostały uratowane przez unickich zakonników. Jednym z ocalałych był były minister spraw zagranicznych Polski Adam Daniel Rotfeld.

Spotkania w ramach ARKI organizowano również w Młodzieżowym Centrum Pokoju i Pojednania w Boleszowcach koło Halicza. Do tej pory odbyło się dziesięć edycji seminarium, w których wzięło udział ok. 400 uczestników (młodzieży, prelegentów, wykładowców). Ideą ARKI jest budowanie porozumienia między narodami zamieszkującymi Ukrainę poprzez wzajemne poznanie historii, kultury, tradycji i religii. Projekt adresowany jest do młodzieży akademickiej, która dzięki temu zyskuje wiedzę i doświadczenie pomocne w świadomym uczestnictwie w życiu obywatelskim i społecznym swojego kraju. Pomysłodawcą seminarium jest dr Aharon Weiss, historyk Holokaustu urodzony Bolesławiu (Ukraina).

www.lwow.msz.gov.pl

Міжрелігійний молодіжний семінар КОВЧЕГ-2016

17.07 – 25.07.2016 р. в Уневі біля Львова, Варшаві і Львові відбувся Польсько-єврейсько-кримськотатарсько-український молодіжний семінар КОВЧЕГ-2016.

У семінарі брало участь 37 молодих людей (студентів) – громадян України польської, української, єврейської та кримськотатарської національності. Під час десятиденного семінару у монастирі отців-студитів в Уневі (біля Львова) учасники зустрілися з експертами, науковцями, митцями, духовними особами і брали участь у майстер-класах та інтеграційних тренінгах з метою набуття взаємних і дружніх зв'язків та подолання стереотипів. У цьому році вступну лекцію прочитав Посол України у Польщі Андрій Дешиця.

У рамках цього річного КОВЧЕГУ учасники вперше поїхали у триденну освітню подорож до Варшави, організовану ГК РП у Львові та польським Інститутом Національної Пам'яті. Найважливішим пунктом поїздки були дебати у Сенаті РП під патронатом та за участі Маршалка Сенату – Станіслава Карчевського. У зустрічі взяла участь група сенаторів (в т. ч. сенатори Ян Жарин і Марек Мартиновські), професор Єжи Ейслер з ІНП, Недім Усеїнов – член Координаційної ради Світового конгресу кримських татар та гості з України: Ігор Щупак – директор Українського інституту вивчення Голокосту «Ткума» (м. Дніпро), Алім Алієв – засновник Організації «КримSOS» та Ігор Мартиненко – директор Палацу культури ім. Гната Хоткевича у Львові. Дебатами керував Яцек Павлович – директор Музею проклятих солдат і політичних в'язнів ПНР. Після дебатів молодь відвідала будинок Сейму і Сенату.

Під час поїздки учасники відвідали Музей Варшавського Повстання, Музей історії польських євреїв (POLIN), Повонзківський цвинтар та зустрілись з представниками Об'єднання українців в Польщі.

У Львівському історичному музеї відбулась підсумкова прес-конференція поєднана з вернісажем виставки «Мустафа Джемілєв – незламний захисник прав людини», яку приготувало МЗС Польщі.

Семінару організували Генеральне Консульство РП у Львові, Український католицький університет у Львові, Український інститут вивчення Голокосту «ТКУМА» (м. Дніпро), громадська ор-

**Inaugurujący ARKE wykład ambasadora Ukrainy w Polsce Andrija Deszczycy
Відкриття „Ковчегу” в Уневі. Лекція Посла України у Польщі Андрія Дешиці**

**Organizatorzy seminarium Ihor Szczupak, Ihor Martynenko, Alim Aliew
Організатори семінару Ігор Щупак, Ігор Мартиненко, Алім Алієв**

ганізація «КримSOS», Палац культури ім. Гната Хоткевича у Львові, Федерація Польських організацій в Україні.

Історія проекту

Перша зустріч у рамках Ковчегу відбулась у 2006 році в монастирі отців-студитів в Уневі. Під час II Світової Війни це місце стало прихистком для групи єврейських дітей, які були врятовані греко-католицькими монахами. Одним із цих дітей був колишній міністр закордонних справ Польщі Адам Даніель Ротфельд. Під час II Світової війни був чудом врятований завдяки допомозі поляків та українців. В Уневі, а також у Молодіжному центрі миру та поєднання у Більшівцях коло Галича, відбулося

вже десять випусків семінару, у яких взяло участь близько 400 учасників (молоді, доповідачів, викладачів). Ідеєю КОВЧЕГУ поширення порозуміння між народами, які проживають в Україні завдяки взаємному пізнанню історії, культури, традицій та релігії. Проект адресований до академічної молоді, яка завдяки семінару, отримає знання та досвід, котрі допоможуть їй брати свідому участь у громадянському та суспільному житті своєї держави. Автором ідеї КОВЧЕГУ є доктор Арон Вайс – історик Голокосту народжений у Бориславі (Україна).

www.lwow.msz.gov.pl

Razem, a nie każdy z osobna

Ковчег, arka, gemi. Dla każdego narodu to słowo brzmi inaczej, wspólne jest jego znaczenie – zbawienie dla nas wszystkich. Czym dla mnie była Arka? Trudno to opisać. Mimo to spróbuję, chociaż lepiej jest samemu to przeżyć, otworzyć serce i umysł na zmiany.

Każdy kiedyś robił coś pierwszy raz. W szkole, w sekcji sportowej, w pracy... Tak, tak, ty też, skoro czytasz ten tekst. Nieśmiałość, podekscytowanie, strach przed nieznanym i niepojęta ciekawość. Właśnie, ciekawość jest podstawową cechą, która wyróżnia awanturników, podróżników i erudytów – ciekawość świata. Dlaczego wymieniałam erudytów? Ponieważ oni nie boją się zanurzyć w świecie, który nie zawsze jest jasno i precyzyjnie określony, i uzyskać odpowiedzi na pojawiające się pytania. I właśnie takich ludzi przyciąga Arka.

Niepewność co do klasztoru, w którym odbywało się seminarium, rozwiła się, kiedy tylko dotarliśmy do Uniowa. Przyroda, cisza, spokój. Dobry opat, który gościnnie przywitał nas w progu. Tu, na wolnym powietrzu, byliśmy pełni pomysłów – zróżnicowanych i niekiedy kontrowersyjnych. Program był tak nasycony wykładami, twórczymi zajęciami, filmami, że dyskusje na temat religii, wspólnej historii i poglądów toczyły się nawet w nocy.

Niezapomniany był wyjazd do Warszawy. Nasza grupa była już tak zżyta, że w centrum stolicy zatańczyliśmy taniec żydowski. Aż zainteresowali się nami turyści i dołączyli do wspólnej zabawy. Dużo informacji przyniósł nam wykład o islamie i zwiedzanie synagogi.

Po powrocie do Lwowa zamieszkaliśmy w hostelu. Jedna z dziewczyn powiedziała, że trzeba było nas tak od razu zakwaterować, wtedy szybciej i lepiej byśmy się poznali. Kto wie, może miała rację.

Chciałabym podziękować organizatorom i wszystkim uczestnikom, jak również tym, którzy przyczynili się do powstania i realizacji projektu. Dziękuję za możliwość spotkania wspaniałych ludzi: naukowców, artystów, urzędników, duchownych. W ramach seminarium młodzieżowego w Uniowie mieliśmy okazję poznać utalentowanego ukraińskiego aktora i reżysera pochodzenia krymskotatarskiego Akhtema Seitablayeva, Zasłużonego Artysty Republiki Krym, prowadzącego wojskowo-patriotyczny talk show „Chobre serca”

Najważniejszym punktem wyjazdu do Warszawy była debata w Senacie RP
Найважливішим пунктом поїздки були дебати у Сенаті РП

Zapoznanie się z kuchnią Tatarów krymskich
Знайомство з кухнею кримських татар

na kanale telewizyjnym „1 + 1”. Polecam jego film „Chajtarma” o masowych przesiedleniach Tatarów krymskich w 1944 r. Wiele rodzin zostało dotkniętych tragedią deportacji podczas okupacji sowieckiej. Ten film trafi do waszych serc.

W czasie seminarium staliśmy się jedną wielką rodziną. I bez względu na to, skąd kto przyjechał, najważniejsze było to, że byliśmy razem. Projekt pomógł mi rozwiązać negatywne stereotypy i stworzyć nowe – pozytywne, o których powiem

wszystkim: krewnym, przyjaciółom, kolegom. Po raz kolejny przekonuję się, że wszyscy jesteśmy zwykłymi ludźmi z podobnymi problemami, myślami, marzeniami. Ukraińcy, Żydzi, Polacy, Tatarzy krymscy – więcej rzeczy nas łączy, niż dzieli. Każdy z nas może być przyjemnym, miłym, sympatycznym człowiekiem i umie być szczerym przyjacielem. Najważniejsze jest nie zapomnieć o tym i przenieść tę wiedzę przez całe życie.

Jana Laskowska

W dniu ukraińskim odpryce na łonie natury
На український день відпочинок на природі

Taniec żydowski / Єврейський танок

Grupa polska z konsulem generalnym RP we Lwowie Wiesławem Mazurem / Польська група з Генеральним консулом РП у Львові Веславом Мазуром

Разом, а не кожен сам для себе

Ковчег, Арка, Gemi. У кожного народу це слово звучить по-різному, та об'єднує їх значення символу спасіння для всіх нас. Чим для мене була Арка? Спробую описати, та це треба відчувати, відкрити серце і розум на зміни.

Кожен колись був новеньким. У школі, на спортивній секції, на роботі... Так, так, ти теж, що читаєш зараз цей текст. Несміливість, переживання, страх перед невідомим і нестримна цікавість. Так, думаю, це вирішальна риса, що вирізняє авантюристів, мандрівників і ерудитів – цікавість світу. Чому я сюди дописала ерудитів? Бо вони не бояться поринути у світ питань, в якому не завжди все ясно і точно розписано, та домоглись знайти відповідь. Ось саме таких людей збирає Ковчег.

Опасіння щодо чоловічого монастиря, бо саме тут мав проходити семінар, розвіялись, як тільки ми приїхали до Унева (коло Львова). Природа, тиша, спокій. Добрий настоятель, який гостинно приймав нас у себе вдома. І тут, на свіжому повітрі, ми були повні думок – різнобічних, а часами контрверсійних. Програма була так насичена лекціями, творчими заняттями, переглядами фільмів, що дискусії з питань релігій, спільної історії та відмінностей поглядів точилися навіть уночі.

Незабутньою була поїздка до Варшави. Наша група здружилась вже настільки, що танцювала в центрі столиці Польщі єврейський танок. А зацікавлені дійством туристи долучались, щоб разом повеселитись і запалити Варшаву. Пізнавальними були лекція про іслам та похід до синагоги у Варшаві.

Повернулись до Львова і поселились до хостела, а одна з дівчат сказала, що треба було нас одразу так усіх разом поселити. Тоді б ми швидше пізнали один одного. Хто знає, може вона мала рацію.

Хочу висловити подяку організаторам і всім учасникам, а також тим, хто долучився до створення і проведення проекту. Дякую за можливість познайомитись з чудовими талановитими людьми – науковцями, мисткинями, урядовцями, духовними особами. У рамках молодіжного семінару в Уневі у нас була чудова можливість зустрітись з талановитим українським актором і режисером кримськотатарського походження Ахтемом Сеїтаблаєвим – заслуженим артистом АР Крим, ведучим військово-патріотичного ток-шоу «Хоробрі серця» на телеканалі «1+1». Раджу теж переглянути його фільм „Хайтарма” про масове переселення кримських татар у 1944 р. Адже багатьох торкнулась трагедія депортації рідних під час радянської окупації. Цей фільм знайде відгук у вашому серці.

За цей час ми стали однією великою родиною. І неважливо, звідки ми приїхали, головне, що ми – разом. Проект допоміг мені розвіяти негативні стереотипи та створити нові – позитивні, про які всім буду розповідати – рідним, друзям, колегам. Я вкотре впевнилась, що всі ми звичайні люди зі схожими проблемами, думками, мріями. Українці, євреї, кримськотатари, поляки – насправді нас більше речей об'єднує, ніж ділить. Кожен з нас вміє бути приємною, симпатичною людиною і вміє щиро дружити. Головне не забувати і пронести це через все життя.

Яна Ляковська

Zapomniani mistrzowie

Historia Żytomierza jest jak przebogata księga, obfitująca w ciekawe wydarzenia i postaci. Niniejsze opracowanie opowiada o dwóch znaczących wydarzeniach historycznych z zakresu sportu.

W 1804 r. Żytomierz stał się stolicą guberni wołyńskiej, a sprzyjające położenie geograficzne (miasto leżało na skrzyżowaniu ważnych strategicznie szlaków, które jednały południe Rosji z Petersburgiem, wschodnią jej część z krajami europejskimi) miało decydujący wpływ na szybki ekonomiczny i kulturalny rozwój miasta. Jednakże Żytomierz był nie tylko stolicą Wołynia, lecz także jednym z tych miast, w których organizowane były mistrzostwa świata w walce francuskiej (współcześnie znanej pod nazwą: zapasy w stylu klasycznym).

Pierwsze mistrzostwa w tej dyscyplinie sportu odbyły się na początku 1904 roku w Wiedniu i przyniosły laury Austriakowi Rudolfowi Arnoldowi. Mistrzostwa w Żytomierzu miały miejsce w dniach od 24 października do 5 listopada tegoż roku. Z materiałów archiwalnych wynika, że walki najsilniejszych atletów tych czasów odbywały się w cyrku G.W. Sobota, który znajdował się u zbiegu ulic Wielkiej Petersburskiej i Ilarionowskiej (obecnie Pokrowska i M.G. Hruszewskiego). Na arenie cyrkowej wystąpił słynny mistrz i siłacz z Warszawy – polak Piotr Ursus Jankowski. Gazeta „Życie Wołynia” donosiła: „(...) Dziś, 31 października, pokaz

gladiatorów – ósmy dzień zmagania Żytomierskich Mistrzostw w walce francuskiej z pulą nagród w wysokości 1000 rubli, które to będą wręczone w ostatnim dniu mistrzostw... Dzisiaj dwie walki: 1) zmierzą się sławni mistrzowie I.M. Poddubnyj i P. Jankowski (...)”.

O ostatecznych wynikach mistrzostw archiwa, niestety, milczą. Sądząc jednak z tego, że 12 listopada odbył się benefis Piotra Jankowskiego, najprawdopodobniej zwycięzcą mistrzostw w Żytomierzu stał się właśnie on. Na łamach gazety „Życie Wołynia” czytamy:

„Dzisiaj, 12 listopada, na życzenie publiczności i sportowców odbędzie się ciekawe sportowo-cyrkowe i atletyczne przedstawienie – pożegnalny benefis słynnego warszawskiego mistrza, atlety i zapaśnika P. Jankowskiego. W przedstawieniu wezmą udział także artyści cyrkowi. Beneficjent Jankowski rozda wśród publiczności, która przyjdzie na jego benefis, litografie, wykona złożone ćwiczenia atletyczne z ciężarami i będzie zmagał się z dwoma końmi, które nie dadzą rady rozciągnąć jego rąk”.

Mistrzostwa w Żytomierzu odbyły się również w 1914 roku. Prawie miesiąc (od 11 czerwca do 6 lipca) żytomierzanie mieli okazję podziwiać pojedynki najsilniejszych zawodników, wśród których o palmę pierszeństwa walczyło m.in. 9 zawodników z tytułem mistrza świata w walce francuskiej. Mistrzostwa wygrał w znakomitym stylu niepokonany Polak Teodor (Fedir) Baganc z Łodzi. Zdobył on tytuł mistrza świata w latach 1914-1915. Poza konkursem w mistrzostwach walczył także słynny Piotr Jankowski. Organizato-

rem i jednocześnie sędzią mistrzostw był profesor Arnold, „ (...) redaktor dziennika sportowego Królestwa Polskiego, wykładowca Warszawskiej Szkoły Wojennej. Zawody były przeprowadzone na najwyższym poziomie. Właśnie te dwa wydarzenia miały miejsce w Żytomierzu na początku XX wieku.

Dlatego my, Polacy, mamy się czym szczycić. Nie powinniśmy zapominać wielkich imion przedstawicieli narodu polskiego, którzy urodzili się, żyli i tworzyli na ziemi żytomierskiej i poza jej granicami. Wśród nich są Józef Ignacy Kraszewski, który przez kilka lat mieszkał i pracował w Żytomierzu, Józef Teodor Konrad Korzeniowski (Joseph Conrad) urodzony w Berdyczowie. Matką znanego żytomierzanina, pisarza Wołodymyra Korolenki była Polka, Ewelina Skurewicz. Nawet w drzewach genealogicznych Tarasa Szewczenki – Hruszewskiego znaleźć można polskie korzenie.

Powinniśmy pamiętać o żołnierzach walczących o niepodległość narodu polskiego, bohaterach powstania 1863 r.: Zygmuncie Sierakowskim (w 1843 roku skończył Gimnazjum Żytomierskie ze srebrną odznaką), Zygmuncie Padlewskim (urodzonym niedaleko Berdyczowa), Stefanie Bobrowskim, Konstantym Kalinowskim, Walerianie Wróblewskim i o wielu innych.

Dzisiaj w Żytomierzu mieszkają potomkowie jednego z bohaterów polskiego powstania Bonifacego Mioduszewskiego. Ale o nich opowiemy innym razem.

O. Kucharski

Забуті чемпіони

Історична палітра Житомира налічує безліч сторінок, і сьогодні розповідь буде про дві значні події з історії спорту.

У 1804 році Житомир став центром Волинської губернії, а вдале географічне розташування (через місто проходили важливі стратегічні шляхи, які з'єднували південь Росії із Петербургом, східну її частину з країнами Європи) сприяло стрімкому економічному, культурному розвитку міста. Але Житомир був не тільки центром Волині, а й одним із центрів проведення чемпіонатів світу з французької боротьби.

На початку 1904 року перший чемпіонат відбувся у Відні, який виграв австрієць Рудольф Арнольд. Наступний чемпіонат проходив у м. Житомирі з 24 жовтня по 5 листопада того ж року. Як свідчать архівні документи, поєдинки найсильніших атлетів того часу відбувалися в цирку Г.В.Собота, що був розташований на розі вулиць Великої Петербурзької та Іларіонівської (тепер Покровська та Грушевського). Виступав на арені цирку знаменитий чемпіон і силач із Варшави поляк Пьотр Урсус Янковський. Газета «Жизнь Волини» повідомляла: «... сегодня 31-го октября торжество гладиаторов – 8-ой день Житомирского чемпионата французской борьбы на премию 1000 рублей, которая будет роздана в последний день чемпионата... Сегодня две борьбы: 1) между знаменитыми чемпионами И.М.Поддубным и П. Янковским...».

Про підсумкові результати чемпіонату інформація, на жаль, в архіві відсутня. Але судячи з того, що 12 листопада відбувся бенефіс П. Янковського, найвірогідніше чемпіоном Житомирського чемпіонату став саме він. У тій же газеті «Жизнь Волини» читаємо:

«Сегодня, 12 ноября, по желанию публики и спортсменов будет интересное спорт-цирковое и атлетическое представление – прощальный бенефиц знаменитого варшавского чемпиона, атлета и борца П.Янковского. В представлении примут участие и цирковые артисты. Бенефициант Янковский раздаст публике, посетившей его бенефиц, литографические карточки, исполнит трудные атлетические упражнения с тяжестями и состязание с двумя лошадьми, которые не будут в состоянии растянуть его руки.»

Знаны mistrz i silacz z Warszawy Polak Piotr Ursus Jankowski
Знаменитий чемпіон і силач із Варшави поляк Пьотр Урсус Янковський

Черговий чемпіонат світу 1914 року також проходив у Житомирі. Майже місяць, із 11 червня по 6 липня, житомирська публіка насолоджувалася поєдинками найсильніших борців, серед яких виступало 9 діючих чемпіонів світу з французької боротьби. Не зазнавши жодної поразки, чемпіонат блискуче виграв поляк Федір Баганц із Лодзі. Він був удостоєний звання чемпіона світу 1914-1915 років. Поза конкурсом боровся в чемпіонаті і знаменитий Пьотр Янковський. Організував і провів чемпіонат в якості рефері «...редактор спортивного журналу Привислинского края, преподаватель Варшавского Военно-фехтовального училища, профессор Арнольд (перший чемпіон світу). Чемпіонат був проведений на самому високому рівні. Ось такі дві події відбулися в Житомирі на початку ХХ ст.

Отож нам, полякам, є ким пишатися. Нам не слід забувати славетні імена польського народу, що народилися, жили та творили на Житомирщині та за її межами. Серед них Юзеф Ігнацій Крашевський, який свого часу проживав

і працював в Житомирі, уродженець Бердичева Юзеф Теодор Конрад Коженьовський (Джозеф Конрад). Відомого письменника Володимира Короленка народила житомирянка, полька Евеліна Скуревич. Та й у генеалогічному дереві Тараса Шевченка-Грушівського просліджується польське коріння.

Ми повинні пам'ятати борців за незалежність польського народу, героїв 1863 року Зигмунта Сераковського (у 1843 році зі срібною медаллю закінчив Житомирську гімназію), Зигмунта Падлевського (народився неподалік м. Бердичева), Стефана Бобровського, Костянтина Калиновського, Валерія Врублевського та багато інших героїв.

Сьогодні в Житомирі проживають нащадки одного із героїв польського повстання Боніфація Міодушевського. Але розповідь про них буде далі.

Дослідник історії спорту на Житомирщині, член Житомирської обласної Спілки поляків України
О.Кухарський

■ Członkowie Polskiego Ludowego Zespołu Tanecznego Koroliski wraz z założycielką festiwalu Olgą Bogomolec
Учасники народного ансамблю польського танцю „Короліски” разом з засновницею Ольгою Богомолець

Ogólnoukraiński Festiwal Ukraina Arystokratyczna

W kompleksie historyczno-kulturalnym Zamek-Muzeum Radomyśl 30 lipca odbył się pierwszy festiwal strojów ludowych i ręcznie robionych damskich akcesoriów.

Zamek w Radomyślu w obwodzie żytomierskim jest prawdziwą perłą architektury Polesia. Unikalny zespół historyczno-kulturalny położony na granitowej skale i otoczony wodą okazał się doskonałą sceną dla Ogólnoukraińskiego Festiwalu Ukraina Arystokratyczna.

Festiwal otworzyła założycielka Zamku-Muzeum Radomyśl Olga Bogomolec, która powitała uczestników i publiczność, życząc wszystkim dobrego nastroju i wspaniałych wrażeń. Swoje prace prezentowali projektanci domu mody RITO oraz sieci sklepów „Błękitny len”. Artystki ludowe z Lwowszczyzny, Połtawszczyzny, Doniecczyny i innych regionów kraju pokazały ręcznie robione kobiece akcesoria w ludowej stylizacji: torebki, wianki, paski, biżuterię. Odbyła się prezentacja kolekcji ubrań z serpanku (lekkie bawełniane płótno). W rolę modelek wcieliły się zwykłe kobiety ukraińskie, które znają i szanują historię swojego narodu.

Druga część festiwalu „Kostiumy historyczne i etniczne stroje świata” odbyła

się na Wyspie Szczęścia. Pokaz strojów ludowych z Malezji, Polski i Korei Południowej zatytułowany Droga Królewska – Via Regia – zaprezentowano niezwykle oryginalnie – na łodziach.

Polskie stroje ludowe (krakowski, łowicki) i szlachecki przedstawili członkowie Polskiego Ludowego Zespołu Tanecznego Koroliski, działającego przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie pod kierunkiem Zasłużonej dla Kultury Polskiej Ireny Świtelskiej. Widzowie mogli zobaczyć w jego wykonaniu polskie tańce ludowe: kujawiak, oberek i polkę tramblankę.

Podczas festiwalu działał kiermasz sztuki ludowej i rękodzieła artystycznego będących dziełem rzemieślników i artystów z całej Ukrainy.

Wszyscy uczestnicy otrzymali podziękowania „Za wkład w poznanie etnograficznego oraz kulturowego dziedzictwa i osiągnięć regionów Ukrainy, zachowania i popularyzacji ukraińskich tradycji wśród młodzieży i obywateli innych krajów” z podpisami Olgi Bogomolec i Igora Kyryluka, Zarządzającego Partnera Zamku. Wyjazd został zrealizowany dzięki wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Winnicy.

Irena Świtelska

Informacja

W 1612 roku w Radomyślu z inicjatywy archimandryty Ławry Kijowsko-Pieczerskiej Elizeusza Pleteneckiego powstała papiernia. Produkowała papier na potrzeby drukarni należącej do ławry. Na papierze z Radomyśla drukowano głównie książki religijne. W XVII wieku, najprawdopodobniej w czasie powstania Chmielnickiego, papiernia została zburzona. Na jej ruinach na przełomie XIX i XX wieku powstał młyn według projektu polskiego inżyniera Piekarskiego. Kiedy rozpadł się Związek Sowiecki młyn przestał działać. Miejscowa ludność wykorzystywała go jako składowisko śmieci.

W 2007 roku Olga Bogomolec, znana ukraińska lekarka i działaczka społeczna, nabyła stary młyn i rozpoczęła jego odbudowę. W ciągu kilku lat zaniedbany budynek przekształciła w centrum turystyczne i kulturalne.

Kompleks historyczno-kulturalny obejmuje Muzeum Ukraińskich Ikon Domowych, refektarz, zrekonstruowaną papiernię, salę na koncerty muzyki kameralnej, pokoje gościnne, park krajobrazowy, szklarnie kwiatowe.

Всеукраїнський фестиваль «Аристократична Україна»

В історично-культурному комплексі «Замок-музей Радомисль» 30 липня відбувся перший фестиваль народних костюмів і жіночих прикрас ручної роботи.

«Замок-музей Радомисль» розташований у місті Радомислі Житомирської області. Це справжня історико-культурна та архітектурна перлина Поліського краю. Унікальна забудова розташована на гранітній скелі й оточена водою. І в цьому чудовому осередку 30 липня 2016 року вперше влаштували Всеукраїнський Фестиваль-показ етнічного та стилізованого одягу «Аристократична Україна».

Відкрила фестиваль засновниця замку-музею Ольга Богомолець. Вона привітала учасників і гостей, побажала всім гарного настрою і чудових вражень.

Свої роботи представили дизайнери з Модного дому «РІТО» та мережі магазинів «Синій лев». Народні майстрині зі Львівщини, Полтавщини, Донеччини та інших регіонів країни презентували стилізовані жіночі аксесуари ручної роботи – сумочки, віночки, паски, прикраси. Також була презентація колекції вбрання із серпанку з центру дослідження і відродження Волині.

Родзинкою дійства стало те, що моделями були звичайні українські жінки, які знають і поважають історію свого народу. Друге відділення фестивалю «Історичний костюм та етно вбрання народів світу» проходило на Острові Щастя. Початок дефіле під назвою «Королівський шлях – Вія Регія» відбувся ексклюзивним показом на човнах етнічних костюмів з Малайзії, Польщі та Південної Кореї.

Польські народні костюми (шляхетські, краківські, ловецькі) презентували учасники народного ансамблю польського танцю, заслуженого колективу польської культури «Королівський шлях» який діє при Житомирській обласній Спілці поляків України. Глядачі мали можливість побачити польські народні танці у виконанні ансамблю: «Куяв'як з оберком» та «Полька Трамбланка». Керівником ансамблю є заслужений діяч польської культури Ірена Світельська.

Протягом фестивалю на території замку діяв ярмарок-продаж стилізованих українських виробів від майстринь з усієї України.

Усі учасники отримали подяку «За внесок у пізнання етнографічної та культурної спадщини і досягнень регіонів України, збереження та популяризацію українських традицій у молодіжному середовищі та серед громадян інших країн світу» за особистим підписом Ольги Богомолець та Ігоря Кирилюка, керуючого партнера Замку. Виїзд був можливий завдяки підтримці Генерального консульства РП у Вінниці.

Ірена Світельська

Koroliski w strojach : szkacheckim oraz ludowych – łowickim i krakowskim
Королівські в шляхетських і народних костюмах – ловецькому і краківському

Uczestnicy po pokazie pływali łódką, przecież zamek jest otoczony wodą
Учасники після показу плавали на човні, адже замок розташований на воді

Інформація

Ця середньовічна фортеця була збудована у 1612 році, пізніше це була паперова фабрика або «папірня», засновником якої був архімандрит Києво-Печерської Лаври Єлисей Плетенецький. Тут виготовляли папір, який використовували переважно для друкування церковних книг. У XVII ст. фабрика була розгромлена під час козацьких сутичок, а в кінці XIX ст. – відроджена.

У 1902 році папірню переробили у млин, але згодом, коли розпався Радянський Союз, фабрика знову була занедбана.

І тільки у 2007 році відродженням цієї славетної місцевості почала займатись Ольга Богомолець, Заслужений лікар України і громадський діяч. Занедбану історичну забудову за декілька років вона перетворила в туристичний і культурний центр.

У сучасний історико-культурний центр входять ландшафтний парк, квіткові оранжереї, відроджена папірня, музей українських домашніх ікон, середньовічна трапезна, концертний зал для камерної музики, гостеві келії.

Polski Ludowy Zespół Taneczny Koroliski / Польський народний танцювальний ансамбль „Короліски”

Koncert Polaków z Żytomierza na Rynku Głównym w Krakowie

21 sierpnia żytomierska delegacja przyjechała do stolicy Małopolski na 40. Międzynarodowe Targi Sztuki Ludowej. 23 sierpnia, w 13. dniu targów, uroczyste obchodzony był Dzień Polonii. W imieniu Polaków z Ukrainy na Rynku Głównym pod Ratuszem wystąpiły zespoły Koroliski, Malwy i Dzwoneczki. Ich koncert dał zarazem możliwość zapoznania widzów z historią i dzisiejszym dniem Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie.

Organizatorzy przygotowali dla grupy z Żytomierza atrakcyjny i bogaty program. Pokazali im znane każdemu Polakowi najważniejsze miejsca i zabytki Krakowa. Żytomierzanie zwiedzili Wawel z grobami królów i wielkich Polaków, Rynek Główny i kościół Mariacki kryjący w swoim wnętrzu przepiękny gotycki ołtarz Wita Stwosza. Posłuchali hejnału mariackiego, granego na trąbce z kościelnej wieży. W dniu koncertu rano odbyli spacer podziemiai Rynku Głównego, gdzie dowiedzieli się więcej o historii średniowiecznego Krakowa

wa i życiu jego ówczesnych mieszkańców. Był też czas na rozrywkę – wyjście do Parku Wodnego. Grupa była zakwaterowana w znajdującym się niedaleko centrum miasta Domu Studenckim Bydgoska należącym do Uniwersytetu Jagiellońskiego.

23 sierpnia o godz. 15 rozpoczął się koncert zespołów z Żytomierza, które przywoziły do Krakowa ciekawy program. Na estradzie ustawionej pod Ratuszem jako pierwszy został przedstawiony taniec tańczony niegdyś na dworach królów polskich, a dziś inaugurujący każdą studniówkę. Taniec polski, chodzony, piesz, staroświecki – jak nazywano go w różnych regionach – czyli polonez. Wykonał go Polski Ludowy Zespół Taneczny Koroliski. Formacja powstała w 1991 roku w Żytomierzu, więc obchodzi w tym roku jubileusz 25-lecia. Kierują nim Zasłużona dla Kultury Polskiej Irena Świtelska oraz choreograf Sergiusz Świtelski. Koroliski otrzymały również zaszczytny tytuł Zasłużony dla Kultury Polskiej.

Najbardziej znane w świecie polonezy komponował Fryderyk Chopin. Jest również autorem 19 pieśni na głos z fortepianem. Jedną z nich „Życzenie”, pełne świeżości i wdzięku sielankowe wyznanie,

wykonała laureatka festiwalu i konkursów w Polsce i na Ukrainie, absolwentka Odeskiej Akademii Muzycznej Halina Dowbysz.

Kolejny występ nawiązywał do miejsca – Koroliski prezentowały się w Krakowie, więc nie mogły przyjechać bez znanego i lubianego krakowiaka. Mowa tańca jest zrozumiała pod każdą szerokością geograficzną. Zespół taneczny z Żytomierza, który pozbiierał wszystkie perły polskich tańców ludowych, przemówił do krakowian również radosną polką, powolną łowiczanką, spokojnym kujawiakiem i skocznym oberkiem.

„Piosenki, piosenki. Skąd wy się bierzecie? Czy tak wyrastacie jako polne kwiecie?” zabrzmiało ze sceny podczas występów Iryny Nawojewej, laureatki Światowego Festiwalu Poezji Marii Konopnickiej w Przedborzu. Solistka zaśpiewała utwory do wierszy Marii Konopnickiej „Piosenki, piosenki” i „Majowe Echo”. Iryna Nawojewa jest także znakomitą kompozytorką. Na Targach zaprezentowana została książka jej autorstwa „Płomień istnienia”, w której znalazły się nuty wymienionych wyżej pieśni. Książka była w Żytomierzu nominowana do tytułu naj-

bardziej wartościowej społecznie książki minionego roku. Iryna Nawojewa jest również laureatką Międzynarodowego Konkursu Wokalnego „Wiktoria – 2015”, a w 2016 roku wystąpiła w cyklu koncertów Nikt Tylko Ty poświęconych 80. rocznicy urodzin Anny German. W wykonaniu wokalistki publiczność wysłuchała znanych utworów Anny German „Człowieczy los” i „Greckie wino”.

Naszą przyszłością są dzieci. Piosenkę o naszym mieście rodzinnym – Żytomierzu wykonał Polski Wzorcowy Dziecięcy Zespół Wokalny Dzwoneczki. Swoją działalność rozpoczęły w 1991 roku. W tym roku obchodzi 25. rocznicę powstania. Zespołem kierują Zasłużona dla Kultury Polskiej Jadwiga Poliszczuk oraz Bogdan Poliszczuk. W skład grupy wchodzi około 40 dzieci w wieku od 6 do 15 lat. Na dwudziestolecie pracy zespół otrzymał tytuł Zasłużonego dla Kultury Polskiej. Dzwoneczki zaśpiewały takie polskie piosenki ludowe jak „Szła dziewczeczka”, „Tramblanka”, „Płynie Wisła, płynie” czy „Gdzieś ty bywał, czarny baranie?”.

Zespół wokalny Malwy zaprezentował krakowskiej publiczności polskie przeboje z końca XX wieku „Kwiat jednej nocy” i „Charleston nastolatków”. Formacja powstała w 2013 r. i w krótkim czasie zdobyła uznanie polonijnego środowiska muzycznego. Zespołem kieruje Iryna Nawojewa. W repertuarze Malw są współczesne piosenki estradowe i utwory klasyczne, muzyka religijna, koledy i pastorałki.

Każdy instrument muzyczny czymś się wyróżnia, ma swój nastrój, głos, tonację. Niezwykłą barwą dźwięku charakteryzuje się saksofon. Na tym właśnie instrumencie zaprezentował oryginalne połączenie muzyki folkowej i awangardowej Walentyn Alejnikow, który zagrał utwór współczesnego ukraińskiego kompozytora Lewka Gołoduba „Ukraińskie wycinanki”. A później rozgrzał widownię przebojem światowej sławy „Hey, brother” Avicii.

Na zakończenie koncertu artyści z Żytomierza zaśpiewali razem z widzami dwukrotnie „Hej, sokoły”. Z okazji Dnia Polonii życzyli wszystkim i sobie, by zawsze pamiętali o swojej ojczyźnie – tej dużej, za którą przelewa się krew, i tej małej – kraju dzieciństwa.

Występom tanecznym, wokalnym i instrumentalnym towarzyszył kiermasz wyrobów regionalnych. Kraków gościł 140 wystawców z Polski i z zagranicy, ok. 800 twórców ludowych, rzemieślników i artystów. Swoje kramy rozłożyli garncarze, ceramicy, kowale, koronczarki, tkacze, hafciarki, rzeźbiarze, wikliniarze, artyści malujący na szkło, jubilerzy i wielu innych. Twórców ludowych z Żytomierza reprezentowała rzemieślniczka z Nowogrodu Wołyńskiego Walentyna Uwarowa.

**Prowadząca koncert Jana Laskowska w krakowskim stroju ludowym
Ведуча концерту Яна Ляковська в народному краковському костюмі**

Twórców ludowych z Żytomierza reprezentowała rzemieślniczka z Nowogrodu Wołyńskiego Walentyna Uwarowa / Народних майстрів з Житомира представила майстриня з Новограда-Волинського Валентина Уварова

Uczestnicy koncertu zespołów polonijnych z Ukrainy: kierowniczkę Irena Świtelska, Jadwiga Poliszczuk, Iryna Nawojewa wraz z prezesem ŻOZPU Wiktoria Laskowską-Szczur, otrzymały dyplomy „Za szczególny wkład w rozwój sztuki ludowej i rękodzieła artystycznego. Promocję tego, co najpiękniejsze i najbardziej wartościowe w tej twórczości oraz walki o ginące piękno”. Dyplomy zostały im przyznane przez Jana Włostowskiego, prezesa Fundacji „Cepelia” Polska Sztuka i Rękodzieło w Warszawie, organizatora targów, oraz Józefa Spiszaka, dyrektora biura Międzynarodowych Targów Sztuki

Ludowej w Krakowie, realizatora targów.

Dzień Polonii został zorganizowany przez krakowski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Stowarzyszenie Oświaty i Kultury Polskiej, Żytomierski Obwodowy ZPU. Zadanie jest współfinansowane ze środków Senatu RP w ramach zadań publicznych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w 2016 r. i realizowane przy współpracy z Fundacją Wolność i Demokracja w ramach programu „Bliżej Polski. Regranting” oraz przy wsparciu finansowym zarządu województwa małopolskiego.

Jana Laskowska

Polski Wzorcowy Dziecięcy Zespół Wokalny Dzwoneczki / Польський взірцевий дитячий вокальний ансамбль „Дзвонечки”

Концерт Житомирян на Головній Площі в Кракові

21 серпня делегація з Житомира приїхала до Кракова на 40-й ювілейний Міжнародний ярмарок народного мистецтва. 23 серпня, на 13-ий день ярмарку, святкувався День Полонії. Концерт на головній площі біля ратуші був проведений від імені поляків з України і в той же час дав можливість познайомити глядачів з історією та сучасним життям Житомирської обласної Спілки поляків України. Наші чудові талановиті артисти і ансамблі підготували з цієї нагоди дуже цікаві виступи.

Для учасників ярмарку була підготовлена приваблива і насичена програма. Організатори показали всі важливі місця і пам'ятники Кракова, які відомі кожному поляку. Це був Вавель з гробницями королів і великих поляків, головна площа Ринок і Маріяцький костел. Ми почули хейнал (сигнал точного часу, що лунає кожну годину з Маріяцької вежі) і побачили його найціннішу пам'ятку – 30-ти метровий вівтар запроєктований Вітом Ствошем. Вранці перед концертом пройшлись по підземеллях, що знаходяться під головною площею

Ринок, а також дізналися більше про давні часи і життя краків'ян. Був також час для розваг – похід до найбільшого аквапарку в Кракові. А під час перебування делегацію гостинно приймав гуртожиток Ягеллонського університету Бидгоска, що розташований недалеко від центру міста.

До 1793 р. Житомир належав до „столичних” міст Польщі. Юзеф Ігнацій Крашевський, який вніс свій вклад у будівництво польського театру в місті в 1861 р., першим назвав Житомир столицею поляків в Україні. Говорячи про столиці був представлений перший танець, який завжди танцювали при дворах польських королів і досі він розпочинає «студнювку» в польських школах (свято, що відбувається за 100 днів до випускних екзаменів). Польський танець-хода, піший, старосвітський і величний. Все це про полонез, який виконав польський народний танцювальний ансамбль «Короліски». Він був створений у 1991 р. в Житомирі, так що в цьому році відзначає своє 25-річчя. Керують ним Заслужений діяч польської культури Ірина Світельська і хореограф Сергій Світельський. «Короліски» також отримали престижний титул Заслуженого колективу польської культури.

У стилізованій формі полонез, як стиль музики, з'явився вже в бароковій скюті, і багато пізніших композиторів звертались до цієї теми. Найвідоміший у світі полонези складав Фридерик Шопен, який зробив з них шедеври класичної музики. 19 добре відомих пісень Шопена для голосу і фортепіано є дуже цінним доповненням до образу його творчості. Хоча композитор видав їх за життя, в будь-якому випадку вони не можуть розглядатися в якості творів другорядних. Всі вони позначені впливом письма Шопена. Часто це однокуплетні пісні, як широко відоме «Бажання» – повне свіжості і чарівності ідилічне зізнання, яке виконала лауреатка фестивалів і конкурсів в Україні та Польщі, випускниця Одеської музичної академії Галина Довбиш.

Виступали в Кракові, тому не могли приїхати на фестиваль без цього відомого і улюбленого всіма народного танцю – краков'яка. Мова танцю, безсумнівно, є мовою, зрозумілою по всьому світі. Заговорили до глядачів радісно польською, повільною ловічанкою, а також спокійним і спонтанним куяв'яком з оберком. «Короліски» зібрали всі перлини польських народних танців.

На сцені в Кракові виступила соліст-

ка Ірина Навоєва – лауреатка Міжнародного фестивалю Марії Конопницької в Пшедбоже. – Пісні, пісеньки, Беретесь ви звідки? Чи так і ростете, Як польові квітки? На вірші Марії Конопницької Ірина Навоєва заспівала пісні, «Пісні, пісеньки» і «Травневе відлуння». Під час ярмарку була представлена книга «Пломінь буття» авторства Ірини Навоєвої, в якій, між іншими, опубліковані ноти до вищезгаданої пісні, адже вона є також чудовим композитором. Ця книга в Житомирі була номінована на краще соціально значуще видання в минулому році. Ірина Навоєва є також лауреаткою Міжнародного вокального конкурсу «Вікторія - 2015» та взяла участь у серії концертів «Ніхто, тільки ти», присвячених 80-річчю від дня народження Анни Герман в 2016 році. Отже, глядачі послушали відомі твори Анни Герман і «Людська доля» і «Грецьке вино» у виконанні вокалістки.

Діти – це наше майбутнє. Пісню про наше рідне місто – Житомир, виконав Польський вірцевий дитячий вокальний ансамбль «Дзвонечки». У 1991 році в Житомирі він почав свою діяльність. В цьому році ми також відзначаємо 25-ту річницю від дня його заснування. Керують ансамблем Заслужений діяч польської культури Ядвіга Поліщук і Богдан Поліщук. Ансамбль складається з близько 40 дітей у віці від 6 до 15 років. На своє 20-річчя він отримав звання Заслуженого колективу польської культури. «Дзвонечки» співали польські народні пісні, такі як «Йшла дівечка», «Трамблянка», «Плине Вісла», «Про чорного барана» і багато інших.

Чарівний ансамбль «Мальви» заспівав польські хіти кінця двадцятого століття «Квіт однієї ночі» і «Чарльстон підлітків». Ансамбль постав у 2013 році і в короткий час здобув визнання полонійного музичного середовища. Керує ним Ірина Навоєва. В репертуарі «Мальв» є сучасні естрадні пісні і класичні твори, релігійна музика, колядки.

Кожен музичний інструмент чимось вирізняється, має свій власний настрій, голос, тон. Незвичайний тембр має саксофон. На цьому власне інструменті представив оригінальне поєднання народної музики і авангарду Валентин Алейніков, який зіграв пісню сучасного українського композитора Левка Колодуба «Українські витинанки». Потім він розважив глядачів всесвітньо відомим хітом „Hey, brother” Avicii.

На закінчення концерту артисти з Житомира двічі заспівали разом з глядачами «Гей, соколи». З нагоди Дня Полонії побажали всім і собі, щоб завжди пам'ятали про свою батьківщину – цю велику, за яку проливається кров, і цю малу – країну дитинства.

Під час танцювальних, вокальних

Wokalistka Halina Dowbysz
Вокалістка Галина Довбиш

Wokalistka Iryna Nawojewa
Вокалістка Ірина Навоєва

Zespół wokalny Malwy / Вокальний ансамбль „Мальви”

та інструментальних виступів тривала ярмарка регіональних виробів. Краків гостив 140 учасників з Польщі й з-за кордону, близько 800 народних майстрів, ремісників і митців. Свої вироби представили гончарі, керамісти, ковалі, ткачі, вишивальниці, скульптори, митці, що плетуть кошики, художники, що малюють на склі, ювеліри і багато інших. Народних артистів з Житомира представлені були майстриною з Новограда-Волинського Валентини Уваровою.

Учасники концерту полонійних ансамблів з України: керівники Ірина Світельська, Ядвіга Поліщук, Ірина Навоєва і голова ЖОСПУ Вікторія Ляковська-Щур отримали дипломи «За особливий вклад у розвиток народного мистецтва і художнього рукоділля. Підтримку того, що є найгарнішим і найціннішим у цій творчості та боротьбу за відродження краси». Дипломами вони

були нагороджені від імені Яна Влостовського, голови фундації «Цепелія» Польське мистецтво і рукоділля у Варшаві, організатора ярмарку, та Юзеві Спічака, директора бюро Міжнародної ярмарки народного мистецтва в Кракові, реалізатора ярмарку.

День Полонії був організований краківський відділ товариства «Вспульнота Польська», Товариство польської освіти і культури, Житомирська обласна СПУ. Завдання було співфінансовано Сенатом РП в рамках державних завдань в галузі опіки полонією і поляками за кордоном в 2016 році і здійснюється у співпраці з Фундацією «Свобода і демократія» в рамках програми «Ближче до Польщі. Regranting» і за фінансової підтримки з боку уряду Малопольського воєводства.

Яна Ляковська

W gościnie u prawdziwego górala w Poroninie / В гостях у справжнього гураля в Пороніні

Moje Lato z Polską

Od 16 do 25 czerwca setka dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia z Ukrainy uczestniczyła w I turnusie wyjazdów edukacyjnych organizowanych przez Fundację Wolność i Demokracja w ramach projektu Moje Lato z Polską. Z Żytomierza przyjechało 10 uczniów z Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I. J. Paderewskiego działającej przy Żytomierskim Obwodowym ZPU.

Dzieci mieszkaly w ośrodku Tatrzański Gościniec w Poroninie. Czas spędzały, zwiedzając perły polskiej natury, kultury, architektury i historii. Wycieczka do Krakowa tradycyjnie zaczęła się od Wawelu, następnie trasa zwiedzania prowadziła przez kościół Mariacki i Rynek Główny.

W Wieliczce młodzi Kresowianie obejrzeli Kopalnię Soli, gdzie przeszli szlakiem wiodącym po zjawiskowo pięknych solnych podziemiach. W Zakopanem na Krupówkach – najbardziej znanym deptaku w Polsce – zrobili zakupy dla rodziców i przyjaciół. W Pieninach płynęli malowniczym spływem Dunajca – rzeki na granicy Polski i Słowacji – na tratwie flisackiej. W Białce Tatrzańskiej świetnie się bawili w uzdrowiskowych termach. W Tatrach wzięli udział w wycieczkach do Doliny Pięciu Stawów – trasą trudną dla przeciętnego turysty i prawdziwie zachwycającą, pełną pięknych widoków – i Doliny Kościeliskiej, gdzie zwiedzili Jaskinię Mroźną i wymagającą wspinaczki Jaskinię Smocza Jama.

Młodzież miała zajęcia integracyjne, żeby lepiej się poznać. Uczestniczyła rów-

nież w warsztatach z historii i języka polskiego. Była to dobra okazja do ćwiczenia znajomości języka w praktyce. Każda grupa miała polskiego opiekuna i dzieci chętnie zwracały się do nich w każdej sprawie. Łzy wzruszenia w dniu odjazdu były potwierdzeniem wspaniałego pobytu.

– Obóz bardzo mi się podobał. Było dużo wycieczek, rozrywki, bogaty i ciekawy program, dobrzy i otwarci opiekunowie – powiedziała Olga, lat 15. – Mielśmy interesujące i pouczające lekcje z języka polskiego i historii Polski. Jestem wdzięczna organizatorom za możliwość uczestniczenia w takim obozie.

– Letnia szkoła była jednym z najlepszych miejsc, jakie kiedykolwiek odwiedziłem, ponieważ w jej programie było wszystko, co musi wiedzieć każdy świa-

Słodka szarlotka w Schronisku Górskim Pięć Stawów / Солодка шарлотка під час привалу в Гірській Долині П'яти Озер

Kąpiel w basenie w letni upał / Розваги в басейні в літню спеку

domy Polak – podzielił się wrażeniami 15-letni Nazar.

Jego rówieśnica Waleria dodała: – Najbardziej wbiły mi się w pamięć wycieczki do znanych atrakcji turystycznych, które pokazują wielkość kultury polskiej. Uważam, że takie obozy powinny być prowadzone, by dzieci mogły w tak atrakcyjny sposób dowiedzieć się więcej o Polsce i jej kulturze.

Dla uczestników pobyt w Polsce był tylko wypoczynkiem, ale również ważnym doświadczeniem, które będzie wyrazistym wspomnieniem o dalekiej, a jednocześnie bliskiej ojczyźnie przodków.

Kolejne turnusy odbyły się w lipcu i sierpniu. Młodzież była zakwaterowana w Poroninie i Olczy (Podhale) oraz w Marianówce (Kotlina Kłodzka). Wyjazdy edukacyjne odbywały się w ramach projektu Fundacji WiD Moje Lato z Polską współfinansowanego przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej.

Jana Laskowska

Wspinaczka w jaskini Smocza Jama / Скепелазіння в печері Драконова Яма

Uczestnicy projektu Lato z Polską i przedstawiciele Wspólnoty Polskiej Oddział w Krakowie Kazimierz Dobrzański i Piotr Zborowski
Учасники проекту „Літо з Польщею” і представники Спільноти Польської Відділ у Кракові Казімеж Добжанський і Пётр Зборовський

Poznajemy Kraków

Na przełomie czerwca i lipca grupa dzieci i młodzieży z Żytomierza wzięła udział w projekcie edukacyjno-krajoznawczym „Lato z Polską 2016”. Grupa przyjechała do stolicy Małopolski na zaproszenie Stowarzyszenia Wspólnota Polska Oddział w Krakowie przy współpracy z Żytomierskim Obwodowym Związkiem Polaków na Ukrainie. Tegoroczną akcję wsparło finansowo Województwo Małopolskie oraz prywatni sponsorzy.

Do Krakowa przybyły grupy z Ukrainy i Rumunii, łącznie 51 osób. Program pobytu był bardzo ciekawy i bogaty. Uczestnicy poznawali historię Krakowa i jego okolic poprzez wycieczki z przewodnikiem, brali udział w zajęciach z języka polskiego i w wydarzeniach kulturalnych.

Kraków to dawna stolica Polski i siedziba królów polskich. Jest w nim dużo historycznych atrakcji znanych na całym świecie. Każdego dnia dzieci miały wycieczki. Były pod wrażeniem Zamku Kró-

lewskiego na Wawelu z jego przeszłością i licznymi legendami, wycieczki śladami Jana Pawła II, kościoła Mariackiego i Sukiennic na Rynku Głównym.

Ciekawy był wyjazd do Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach, zwiedzanie Kazimierza i poznanie Muzeum Historycznego z Barbakanem. Szczególnym przeżyciem była wycieczka do Wadowic, gdzie młodzież poznała życie polskiego papieża Jana Pawła II i miała okazję spróbować kremówek, ulubionych ciastek papieża.

Bardzo spodobała się wycieczka do Muzeum Lotnictwa Polskiego, gdzie znajdują się modele samolotów wojskowych od 1914 roku do współczesności. Wśród nich jest helikopter, którym latał Jan Paweł II.

Dzieci były zachwycone Kopalnią Soli w Wieliczce, która jest jedną z najstarszych kopalni soli kamiennej na świecie i najdłużej czynnym zakładem przemysłowym. Idąc prowadzącą krętymi korytarzami trasą turystyczną można obejrzeć wykute w soli komory i podziemne jeziora.

Codziennie odbywały się zajęcia

z języka polskiego prowadzone w formie nauki piosenek czy gier językowych, w czasie których uczestnicy mieli okazję dowiedzieć się czegoś nowego oraz pogłębić posiadaną wiedzę. Organizowane były też gry i konkursy w różnych dyscyplinach sportowych.

Jednym z najważniejszych elementów projektu był Dzień Polski, w czasie którego dzieci zaprezentowały przygotowany na tę okazję program artystyczny, złożony z piosenek, wierszy i tańców. Dzieci z Polskiego Ludowego Zespołu Tanecznego Koroliski zaprezentowały krakowiaka, kujawiaka, oberka i suitę lubelską. Na koncert przybyli przedstawiciele Wspólnoty Polskiej Oddział w Krakowie: Kazimierz Dobrzański i Piotr Zborowski. Wszystkie dzieci otrzymały dyplomy i upominki.

Czas w Krakowie upłynął bardzo szybko. Zadowoleni z tego, co zobaczyli i poznali, uczestnicy radośni i szczęśliwi wracali do domu. Wyrażamy naszą wdzięczność organizatorom tego wspaniałego wypoczynku w naszej bratniej Polsce.

Irena Świtelska

X Polonijne Spotkania z Historią Najnowszą

W dniach 3-15 lipca w Konstancji koło Warszawy już po raz dziesiąty IPN zorganizował Polonijne Spotkania z Historią Najnowszą. W kursie wzięło udział 43 nauczycieli uczących historii Polski i języka polskiego na Ukrainie, Białorusi, w Niemczech, Holandii, Czechach, Rosji, Kanadzie, Australii, Francji, USA, we Włoszech, w Mołdawii, Tunezji, Irlandii, Wielkiej Brytanii oraz Belgii.

Na uroczystym otwarciu X Polonijnych Spotkań z Historią Najnowszą byli obecni Agnieszka Rudzińska, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, dr Andrzej Zawistowski, dyrektor Biura Edukacji Narodowej IPN, Kamila Sachnowska, zastępca dyrektora Biura Edukacji Narodowej IPN, Romuald Łanczkowski, dyrektor Biura Polonijnego Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, oraz prowadząca Spotkania Olga Tumińska. Unikalne wspomnienia z dziewięciu poprzednich Spotkań zaprezentowała redaktor naczelna kwartalnika nauczycielskiego „Myśl” Teresa Szramek. „Myśl” jest magazynem Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie.

Program był bogaty i interesujący, zwłaszcza dla tych nauczycieli, którzy na co dzień nie mają dostępu do rzetelnych informacji o aktualnych wydarzeniach w Polsce oraz nie dysponują materiałami z historii Polski z lat 1918-1989. Na przykład, w wykładzie zatytułowanym „Dwunastu ludzi Kościoła zapisanych w historii Polski. Refleksje w 1050. rocznicę chrztu Polski” dr Andrzej Zawistowski zawarł informacje, dotyczące nie tylko polskich działaczy z kraju, ale i Kresów. Szczegółowo przedstawił m.in. tragiczny los księdza proboszcza Żytomierskiej Katedry pw. św. Zofii Andrzeja Fedukowicza, który bronił w nierównej walce z czekistami bronił wiary i Kościoła.

Oprócz wykładów teoretycznych były też zajęcia praktyczne. Olga Tumińska przeprowadziła warsztaty o Wołyniu i rozdała uczestnikom specjalne wydanie IPN z płytą do wykorzystania na lekcjach, a Agnieszka Jaczyńska przedstawiła formy pracy z uczniami nad tematem „Żołnierzy wyklętych”.

Nowością edukacyjną dla polonistów była w tym roku debata oksfordzka, którą zaprezentował Jan Piosik. Uczestnicy Spotkań byli zachęceni do wzięcia udziału

Teresa Szramek, Małgorzata Młynarczyk i Wiktoria Zubarewa z wyróżnieniami od IPN
Тереса Шrameк, Маргарита Млиначик і Вікторія Зубарева з відзнаками від ІПН

w głównych debatach, które poprowadziła Karolina Kolbuszewska.

Nie brakowało też dobrej rozrywki, jak np. pokaz filmu „Powstanie Warszawskie” w reżyserii Jana Komasy czy spotkanie z twórcą dokumentu „Zapora” Konradem Starczewskim, który opowiedział o procesie powstawania i realizacji filmu. Na warsztatach z członkami Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Mazowsze” nauczyciele nawet tańczyli.

Jako uczestniczka kolejnych Polonijnych Spotkań byłam zachwycona wycieczką po Podlasiu, podczas której zwiedziliśmy m.in. Łomżę, barokową synagogę z 1642 roku w Tykocinie i Treblinkę, w której znajdował się niemiecki obóz zagłady. Szczególne podziękowanie za prowadzenie wycieczki należy się opiekunowi Grzegorzowi Bzdonowi, który w oryginalny sposób przedstawiał historię regionu.

Pod koniec kursu wręczono wyróżnienia za wytrwałość i sukcesy w upowszechnianiu najnowszej historii Polski poza granicami Polski we współpracy z IPN. Otrzymali je: Teresa Szramek, wiceprezes Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie; Małgorzata Młynarczyk, nauczyciel sekcji polskich we Francji w Liceum Montaigne w Paryżu i Saint-Germain; Wiktoria Zubarewa, nauczycielka języka polskiego w Szkole Sobotnio-Niedzielnej im. J. I. Paderewskiego przy ŻOZPU, oraz kierownik Polskiego Dziecięcego Teatru Lalek „ModernPol” przy ŻOZPU.

Polonijne Spotkania z Historią Najnowszą od 10 lat organizuje Biuro Edukacji Narodowej Instytutu Pamięci Narodowej. Pomysłodawcą szkoleń dla nauczycieli języka polskiego i historii jest dr Andrzej Zawistowski, który obecnie pełni funkcję dyrektora Biura Edukacji Narodowej IPN.

Wiktoria Zubarewa

Najładniejsze wieńce dożynkowe zaprezentowane w Pałacu Prezydenckim
Найгарніші вінки, встановлені в Президентському Палаці

Dożynki w Polsce – dawniej i dziś

Dożynki, Święto Plonów, Wieńce – ludowe święto połączone z obrzędami dziękczynnymi za ukończenie żniw i prac polowych. W czasach przedchrześcijańskich – etniczne święto słowiańskie, przypadające w okresie równonocy jesiennej (23 września). Współcześnie obchodzone zwykle w jedną z niedziel września po zakończeniu żniw.

Zwyczaj ten, praktykowany przez Słowian i plemiona bałtyckie, w różnych strojach Polski określany był jako wyżynki, obrzynki, wieniec, wieńcowe, okężne. Na Śląsku Opolskim nazywane żniwniki. Obrzęd dożynek prawdopodobnie związany był pierwotnie z kultem roślin i drzew, potem z pierwotnym rolnictwem. Wraz z rozwojem gospodarki folwarczno-dworskiej w XVI wieku dożynki zagościły na dworach majątków ziemskich. Urządzało je dla żniwiarzy (służby folwarcznej i pracowników najemnych) w nagrodę za wykonaną pracę przy żniwach i zebrane plony.

Obecnie dożynki są połączeniem dwóch staropolskich zwyczajów okężnego oraz dożynek, które w przeszłości były osobnymi, blisko sąsiadującymi świętami. Zygmunt Gloger w swojej Encyklopedii

staropolskiej pisał, że okężne i dożynki są różnymi zwyczajami. „Okężne, biesiada rolnicza w jesieni po sprzątnięciu wszystkich zbiorów, czyli po *okrażeniu* pól, skąd i nazwa okężnego powstała. Okężne tem się różni od dożynek, że dożynki oznaczają dożęcie oziminy i przyniesienie wieńca gospodarzowi z pola do domu. Okężne zaś jest zabytkiem uczt jesiennych, znanych w przeszłości wielu narodom, wyprawianych po sprzątnięciu z pola wszystkich plonów”.

Dożynki, zmieniając swój charakter w latach 80. XX wieku, pozostały świętem rolników o charakterze dziękczynnym (religijnym) i odbywają się na Jasnej Górze (odbywają się także Dożynki prezydenckie w Spale). Obecnie uroczystości dożynkowe mają zarówno religijny, jak i ludowy charakter, powiązany z zabawą z okazji zakończenia zbiorów. Współcześnie podziękowania za plony składane są zwykle Bogu za Jego Opatrzność, za opiekę i błogosławieństwo plonów, oraz Matce Bożej, bardzo czczonej przez polskich rolników.

Ceremoniom dożynkowym przewodniczą Starosta i Starościna dożynekowi. Najpierw wnoszone są wieńce dożynkowe wykonane z kłosów zbóż, owoców, warzyw, polnych kwiatów. Następnie Starosta i Starościna wręczają bochen

chleba upieczonego z mąki pochodzącej z ostatnich zbiorów Gospodarzowi dożynek. Gospodarzem najczęściej jest kapłan, a w przypadku dożynek świeckich przedstawiciel lokalnej administracji państwowej bądź samorządowej. Następnie składane są symboliczne dary z najnowszych plonów, przetwory mięsne, owoce – często stanowią one wystawę osiągnięć lokalnych rolników. W przypadku kiedy uroczystość ma charakter religijny, odprawiany jest obrzęd liturgiczny. Dożynki kończy najczęściej festyn ludowy.

Zwyczajem stały się też ostatnio liczące wielu uczestników pielgrzymki chłopskie do miejsc kultu religijnego, zwłaszcza do sanktuariów maryjnych, w tym do sanktuarium na Jasnej Górze w Częstochowie. Tu odbywają się największe i najbardziej uroczyste obchodzone uroczystości dożynkowe. Uczestniczą w nich tłumy pielgrzymów i delegacje rolnicze z całej Polski, w tradycyjnych strojach z darami z pól i łąk, z wieńcami i chlebami upieczonymi z mąki pochodzącej z tegorocznych zbiorów.

W Kościele ewangelickim obchodzone jest Dziękczynne Święto Żniw, wypadające w pierwszą niedzielę po dniu św. Michała (23 września).

Świętowanie w Korostyszewie

W uroczystość św. św. Apostołów Piotra i Pawła w miejscowej świątyni katolickiej zebrali się parafianie, by w tym pięknym dniu świętować 25. rocznicę odzyskania świątyni.

Uroczystą mszę św. celebrował biskup senior Jan Purwiński. W swoim przemówieniu przypomniał, jak 25 lat temu wierni i mocni duchem parafianie walczyli i stali się, aby zwrócono im kościół, w którym za czasów Związku Sowieckiego był teatr. W ciągu 25 lat dużo się zmieniło, ale jedno pozostało niezmiennie – pragnienie księży i siostr, by służyć na miarę swoich możliwości w tej parafii razem z wiernymi i ludźmi dobrej woli.

Po końcowym błogosławieństwie słowom wdzięczności nie było końca. W czasie śpiewania „Te Deum” serca wszystkich zebranych były przepełnione radością i wdzięcznością za wszystko, co Pan Bóg uczynił, za ten czas, i nadzieją na dalsze Jego błogosławieństwo.

Gratulacje na ręce proboszcza ks. Andrzeja Baczyńskiego złożyli: Aleksander Piwowarski w imieniu Żytomierskiej

Uroczystą Mszę Św. celebrował J.E. biskup senior Jan Purwiński

ODA, prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur, ks. Antoni Murziński SDB (pierwszy proboszcz tej parafii), kapelan Polaków Żytomierszczyzny Jarosław Giżycki, siostry zakonne, goście z Odessy.

Po mszy świętej wszyscy obecni świę-

towali na terenie parafii. Nie zabrakło śpiewów, tańców i wierszy na temat pięknego i otwartego Kościoła pod wezwaniem Narodzenia Matki Bożej.

na podstawie

www.misjepallotynek.pl

Ksiądz prałat Ludwik Kamilewski

25 sierpnia w kościele pw. św. Wacława na Kroszni w Żytomierzu obchodzony był jubileusz 70-lecia urodzin ks. prałata Ludwika Kamilewskiego. Uroczystą Mszę św. celebrowali biskup Witalij Skomarovski i biskup Stanisław Szzyrokoriuk.

Na uroczystość zjechali goście ze Lwowa, z Łucka, Zabrodzia, parafii, w których pracował ksiądz Ludwik Kamilewski. Gratulacje jubilatowi złożyli w imieniu żytomierskich władz Aleksander Piwowarski, a także prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur, zespół Poleskie Sokoły, siostry zakonne i parafianie.

Ksiądz Ludwik Kamilewski to kapłan ogromnie zasłużony dla polskości i Kościoła rzymskokatolickiego na Ukrainie. Jego losy są typowe dla dziesiątków tysięcy Polaków mieszkających na tych terenach. Urodził się w 1946 roku w polskiej rodzinie deportowanej z Połonnego do Kazachstanu, w wiosce Andrijewka w rejonie Szortandy w obwodzie akmołińskim. Jego rodzinie udało się w 1948 roku wrócić w ojczyście strony. Był jednym z pierwszych ochrzczonych chłopców przez ks. Antoniego Chomiczkiego, który po powrocie z łagru zaczął posługiwać w Połonnem. Jest duchowym synem ks. Andrzeja Gładysiewiczza, legendarnego kapłana. To

Uroczystą mszę św. z okazji jubileuszu ks. prałata Ludwika Kamilewskiego celebrowali biskup Witalij Skomarovski i biskup Stanisław Szzyrokoriuk

jemu zawdzięcza swoje powołanie oraz dumę z przynależności do polskiej nacji.

Święcenia kapłańskie przyjął po studiach w Seminarium Duchownym w Rydze. Najpierw był wikariuszem w Bazylice Metropolitalnej we Lwowie. W dobie pierestrojki i na pocz. lat 90. XX w. zasłużył się w dziele odzyskiwania kościołów dla potrzeb kultu religijnego w obwodzie lwowskim i wołyńskim. Był proboszczem i dziekanem w diecezji łuckiej. Doprowadził do odzyskania katedry pw. Trójcy Świętej i św. św. Apostołów Piotra i Pawła w Łucku i licznych kościołów na Wołyniu.

Od 2000 roku pracuje w diecezji kijowsko-żytomierskiej. Przez rok był proboszczem kościoła katedralnego pw. św. Zofii w Żytomierzu. Obecnie jest proboszczem parafii pw. św. Wacława w tym mieście. Rekonstruuje świątynię parafialną przebudowaną na zakład masarski. Jest dziekanem dekanatu żytomierskiego, który obejmuje 15 parafii. Odznaczony godnością kapelana Ojca Świętego i kanonika gremialnego Kapituły Metropolitalnej we Lwowie. Został Nagrodzony w 2007 roku Złotym Medalem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

Uczestnicy IX Festiwalu Kultury Polskiej w Olewsku „Słoneczne melodie” chór „Tryl” z Toszka

Wolontariusze akcji „Mogiłę pradiada ocal od zapomnienia” z Lubawki przy Pomniku Ofiar Komunizmu w Żytomierzu

Pielgrzymi z Żytomierza przybyli do Berdyczowa na uroczystości odpustowe do Sanktuarium Matki Bożej

Delegacja z Dolnego Śląska na czele z członkiem zarządu Tadeuszem Samborskim po spotkaniu w Żytomierskiej ODA

Dzień Placzków Ziemniaczanych 2016. Stoisko członków Korosteńskiego Miejskiego Związku Polaków na Ukrainie i Towarzystwa Niemców Widgeburt